

פרק א': פרשנות

מטרות החוק
והרכיבים להשגתן

1. (א) מטרותיו של חוק זה הן:

- (1) להבטיח רמת שירות, איכות ואמינות נאותים, במחירים סבירים ובלא הפליה, בתחום שירותי המים והביוב;
- (2) להבטיח ייעוד של ההכנסות ממתן שירותי אספקת מים וביוב לצורך השקעות במערכות המים והביוב, הפעלתן ומתן השירותים;
- (3) לאפשר גיוס הון להשקעות במשק המים והביוב, ושיתוף משקיעים פרטיים בבעלות ובחלוקת הרווחים;
- (4) להביא לניהול עסקי, מקצועי ויעיל של מערכות המים והביוב ברשויות המקומיות;
- (5) לעודד חיטכון במים ובמשאבים אחרים, שמירה על מקורות המים, בריאות הציבור, איכות הסביבה וערכי טבע ונוף ומניעת זיהום הים והנחלים, ככל שהדברים נובעים ממשק המים והביוב;
- (6) לעודד תחרות במתן שירותים הקשורים במשק המים והביוב.

(ב) לשם השגת מטרות החוק יוסמכו הרשויות המקומיות להקים, לפי חוק זה, חברות לשירותי ציבורי, שתפקידן העיקרי יהיה לתת שירותי מים וביוב בתחומיהן; על החברות יוטלו חובות לענין מתן השירותים, באיכות נאותה לכלל התושבים בלא הפליה, יוסמכו לגבות את התשלומים בעד השירותים, והן יהיו נתונות לפיקוח הממונה ולבקרת איכות ועלויות השירותים בידי הרשות, אשר תקבע גם את תעריפי השירותים.

2. בחוק זה – הגדרות

"בן משפחה", "החוקה" ו"רכישה" – כמשמעותם בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968¹; לענין הגדרות אלו יראו רשויות מקומיות המחזיקות אמצעי שליטה בחברה אחת, כמחזיקות בהם יחד;

"בעל המקרקעין" – בעל המקרקעין, מי שזכאי להירשם כבעל המקרקעין, ואם המקרקעין מוחכרים בחכירה לדורות כמשמעותה בחוק המקרקעין, החוכר, וכן מי שחייב על פי דין בתשלום תשלומים חד-פעמיים בשל התקנה וחיבור של מערכת מים או מערכת ביוב למקרקעין;

"הממונה" – מי שהממשלה הסמיכה לפי סעיף 110 להיות ממונה על עניני החברות לשירותי מים וביוב;

"הרשות" – הרשות לשירותים ציבוריים – מים וביוב, שהוקמה לפי סעיף 80;

"התקופה הראשונה" – שלוש שנים מיום תחילת פעילות החברה;

"חברה" – חברה למתן שירותי מים וביוב שהוקמה לפי סימן א' לפרק ב', והתאגדה בישראל לפי חוק החברות;

"חוק החברות" – חוק החברות, התשנ"ט-1999²;

¹ נתקבל בכנסת ביום כ"ז בתמוז התשס"א (17 ביולי 2001). הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק 2823, מיום ט"ו בחשון התש"ס (25 באוקטובר 1999), עמ' 20.

² ס"ח התשכ"ח, עמ' 234.

³ ס"ח התשנ"ט, עמ' 189.

"חוק החברות הממשלתיות" - חוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975;³

"חוק החוזים (חלק כללי)" - חוק החוזים (חלק כללי), התשל"ג-1973;⁴

"חוק המים" - חוק המים, התשי"ט-1959;⁵

"חוק המקרקעין" - חוק המקרקעין, התשכ"ט-1969;⁶

"חוק העונשין" - חוק העונשין, התשל"ז-1977;⁷

"יום תחילת פעילות החברה" - היום שנקבע, באישור הממונה, בהסכם בין רשות מקומית לבין חברה, להעברת תפעול משק המים והביוב לחברה, ובלבד שבאותו יום קיים בידי החברה רישיון; לא היה קיים באותו יום רישיון בידי החברה - יהיה יום תחילת פעילות החברה יום קבלת הרישיון;

"מועצת הרשות" או "המועצה" - מועצת הרשות שמונתה לפי סעיף 82;

"מנהל הרשות" - מי שמונה מנהל הרשות לפי סעיף 92;

"מערכת ביוב" - כל מערכות הביוב הציבורי, ובכלל זה ביב מאסף וביוב ראשי על כל מיתקניהם, תחנות שאיבה וקווי סניקה על כל מיתקניהם, מיתקנים לטיהור שפכים, מיתקנים לטיפול בבוצה, וכן מיתקנים לסילוק שפכים מטהרים;

"מערכת מים" - צנרת ומיתקנים אחרים להפקה, להולכה ולאספקה של מים, לרבות מיתקני אחסון, אגירה, מדידה וזיסות לחץ, ומיתקנים לטיוב המים ולטיפול בהם, למעט מיתקנים כאמור הנמצאים בחצרן אחר מן המים, ובהעדר מן המים - אחרי המקום שבו מועברים המים לרשות הצרכן;

"מפעל" - מקום שבו מעבדים או מייצרים מוצרים, או נותנים שירותים, ושמןנו מוזרמים שפכי תעשייה;

"מקרקעין פרטיים" - מקרקעין שאינם מקרקעין ציבוריים;

"מקרקעין ציבוריים" - מקרקעי ישראל, כמשמעותם בחוק-יסוד: מקרקעי ישראל,⁸ או מקרקעין בבעלות של רשות מקומית או של תאגיד שהוקם על פי חוק, ושהחזקה בהם היא בידי אחד מהם;

"פעילות חיונית" -

(1) לגבי חברה שהוקמה לפי סעיף 3 - מתן שירותי מים לצרכנים יחד עם מתן שירותי ביוב לצרכנים;

(2) לגבי חברה שהוקמה לפי סעיף 4 - מתן שירותי מים ושירותי ביוב לצרכנים, ככל שהם בגדר תפקידיו וסמכויותיו של איגוד הערים שהקים אותה;

"פעילות נוספת" - כל אחד מאלה:

(1) הפקת מים;

(2) התפלת מים;

(3) השבה, הולכה ומכירה של קולחים לשימושים חקלאיים ואחרים;

³ ס"ח התשל"ה, עמ' 132; ק"ת התשנ"ט, עמ' 732.

⁴ ס"ח התשל"ג, עמ' 118.

⁵ ס"ח התשי"ט, עמ' 169.

⁶ ס"ח התשכ"ט, עמ' 259.

⁷ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

⁸ ס"ח התש"ח, עמ' 56.

(4) ניצול בוצה ומכירתה;

(5) ניקוז ותיעול מי גשמים ושטפונות;

(6) פעילות אחרת בתחומים הקשורים למשק המים והביוב או לתחום התברואה, שקבעו השרים בצו;

"צרכן" – לרבות רשות מקומית שבתחום החברה, ולרבות מי שזכאי להיות צרכן של החברה;

"קולחים" – שפכים מטוהרים;

"רשות מקומית", לענין חברה שהוקמה לפי סעיפים 3 ו-6 – עיריה או מועצה מקומית, ולענין חברה שהוקמה לפי סעיף 4 – גם איגוד ערים;

"רישיון" – רישיון שניתן לפי סעיף 15;

"שירותי ביוב" – איסוף שפכים, טיהורם וסילוקם, באמצעות מערכת ביוב או באמצעי אחר, טיפול בבוצה וסילוקה, וכן פיקוח על הזרמת שפכי תעשייה אל מערכת ביוב או באמצעותה;

"שירותי מים" – מכירת מים ואספקתם באמצעות מערכת מים;

"שליטה", "אמצעי שליטה" – כמשמעותם בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981⁹;

"שפכי תעשייה" – שפכים שמקורם במפעל המזורמים מן המפעל למערכת הביוב, למעט שפכים סניטריים;

"שפכים" – מים לאחר שימוש, הטעונים טיהור או סילוק לפי דין;

"שפכים סניטריים" – שפכים שמקורם בשירותים סניטריים או במטבח, ובלבד שאם מקורם במטבח – לפי טיבם וכמותם לא נדרש לגביהם טיפול מקדים לפני כניסתם למערכת הביוב;

"תואר אקדמי מוכר" – תואר אקדמי שניתן על ידי מוסד שהמועצה להשכלה גבוהה הכירה בו כמוסד להשכלה גבוהה;

"תחום החברה" –

(1) לגבי פעילות חיונית – כל השטח שבתחום הרשות המקומית או הרשויות המקומיות שהקימו את החברה, כפי שהיה ביום תחילת פעילותה;

(2) לגבי פעילות נוספת – כל השטח שבתחום כאמור בפסקה (1), או חלקו, כפי שנקבע לגביה ברישיון;

והכל בשינויים הנובעים מהוראות סעיפים 29 ו-30;

"תשלומים" – כל סוגי התשלומים שחברה זכאית לגבותם בעד שירותי מים וביוב שהיא מספקת, בין חד-פעמיים ובין שוטפים, והתנאים לתשלומם, ולרבות תשלומים בשל איחור בתשלום;

"תשלומים אחרים" – כל סוגי התשלומים שחברה זכאית לגבותם בעד שירותים שהיא מבצעת לפי חוק זה, שאינם שירותי מים ושירותי ביוב, בין חד-פעמיים ובין שוטפים, לרבות החזר הוצאות לפי סעיף 53(א), והתנאים לתשלומם, לרבות תשלומים בשל איחור בתשלום;

"השרים" – שר הפנים, שר התשתיות הלאומיות ושר האוצר.

⁹ ס"ח התשמ"א, עמ' 232.

פרק ב': הפעלת משק המים והביוב באמצעות חברה

סימן א': הקמת חברה

הקמת חברה
בידי עירייה
ומועצה מקומית

3. (א) רשות מקומית רשאית להחליט כי פעילות חיונית שלה, או פעילות חיונית יחד עם פעילות נוספת שלה, יבוצעו בידי חברה שהיא תקים למטרה זו, ומספר רשויות מקומיות רשאיות להחליט כי פעילות חיונית שלהן, או פעילות חיונית יחד עם פעילות נוספת שלהן, יבוצעו בידי חברה שהן יקימו במשותף למטרה זו; החליטו רשות מקומית או רשויות מקומיות כאמור, תוקם החברה. לפי הוראות חוק זה, והוראות חוק זה יחולו על החברה.

(ב) החלטה כאמור בסעיף זה טעונה אישור מועצת הרשות המקומית, או אישור כל אחת ממועצות הרשויות המקומיות, לפי הענין, ובלבד שבכל מקרה ראש הרשות המקומית הצביע בעד ההחלטה.

(ג) לא תעביר רשות מקומית את משק המים או משק הביוב שבתחומה להפעלה בידי גורם אחר, אלא אם כן הוא חברה שהוקמה לפי חוק זה.

הקמת חברה
בידי איגוד ערים

4. (א) איגוד ערים רשאי להחליט כי פעילות חיונית שלו, או פעילות חיונית יחד עם פעילות נוספת שלו, יבוצעו בידי חברה שהוא יקים למטרה זו; החליט איגוד ערים כאמור, תוקם החברה לפי הוראות חוק זה, והוראות חוק זה יחולו על החברה.

(ב) החלטה לפי סעיף זה טעונה אישור של מועצת האיגוד, וכן אישור של כל אחת ממועצות הרשויות המקומיות שבתחום האיגוד, ובלבד שכל אחד מראשי הרשויות המקומיות האמורות הצביע בעד ההחלטה.

(ג) הוקמה חברה לפי סעיף זה, והפעילות שהועברה לביצועה היתה עיקר תפקידיו וסמכויותיו של האיגוד, רשאית מועצת האיגוד להחליט על פירוק האיגוד; בצו המפרק יקבע שר הפנים הוראות בדבר הקניה לרשויות המקומיות של אמצעי השליטה בחברה ושל יתרת רכוש האיגוד שלא הועברה לחברה, והוראות סעיפים 17 ו-18(1) לחוק איגודי ערים, התשט"ו-1955¹⁰, יחולו, בשינויים המחוייבים.

אישור להקמת
חברה

5. (א) הקמת חברה לפי סעיפים 3 או 4 טעונה אישור שר הפנים ושר האוצר לאחר קבלת חוות דעת של הממונה.

(ב) שר הפנים ושר האוצר רשאים, לאחר קבלת חוות דעת של הממונה, לשם השגת יעילות כלכלית מנקודת ראות של המשק הלאומי או מטרותיו של חוק זה, להתנות את אישורם בכך שתחום החברה שתוקם יכלול תחום של רשות מקומית נוספת או של כמה רשויות מקומיות נוספות, אשר ישתתפו בהקמת החברה, או שלחברה שתוקם תינתן סמכות להפעיל את מערכות המים והביוב בשטחים מסוימים שבתחום רשות מקומית נוספת או רשויות מקומיות נוספות, הכל בהסכמתן של כל הרשויות המקומיות האמורות.

(ג) שר הפנים, בהתייעצות עם שר האוצר, רשאי לקבוע כללים לעריכת חוות דעת של הממונה לענין סעיף זה.

חיוב הקמת
חברה

6. (א) לא החליטה רשות מקומית כאמור בסעיף 3 בתוך שלוש שנים מיום תחילתו של חוק זה, רשאים שר הפנים ושר האוצר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, להורות לה להקים חברה למתן שירותי מים וביוב, ולהעביר את משק המים והביוב של הרשות המקומית להפעלת החברה.

(ב) ניתנה הוראה לפי סעיף קטן (א), תגיש הרשות המקומית לממונה את הצעתה בתוך 6 חודשים; להצעה יצורפו טיוטות של תקנון החברה ושל הסכם להעברת נכסים, זכויות וחובות, כאמור בסעיפים 9 עד 11.

¹⁰ ס"ח התשט"ו, עמ' 48.

(ג) הממונה רשאי, לאחר שמיעת עמדת הרשות המקומית, להורות על שינויים בתקנון ובהסכם האמורים בסעיף קטן (ב).

(ד) אישרו שר הפנים ושר האוצר את הקמת החברה, ואישר הממונה את התקנון וההסכם האמורים בסעיף קטן (ב), בשינויים או בלי שינויים, תוקם החברה ותוגש בקשה לרישומה לפי חוק החברות בצירוף התקנון כפי שאושר, וייחתם ההסכם האמור, כפי שאושר, הכל בתוך 60 ימים מיום האישור, והוראות חוק זה יחולו על החברה.

(ה) השרים רשאים, לבקשה מנומקת של רשות מקומית ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת, להאריך לגביה את המועד האמור בסעיף קטן (ב), לתקופה שיקבע, ורשאים הם להתנות את הארכת המועד בתנאים שעל הרשות המקומית לקיים בענין ניהול משק המים והביוב שלה בתקופת ההארכה, שנועדו להכינון להעברתו לחברה ולהשגת מטרתיו של חוק זה.

(ו) לא הגישה רשות מקומית הצעה להקמת חברה במועד האמור בסעיף קטן (ב) או במועד שהוארך לפי סעיף קטן (ה), רשאים השרים בצו, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, להורות כי משק המים והביוב של אותה רשות מקומית יופעל בידי חברה שהקימה רשות מקומית אחרת לפי חוק זה.

(ז) שר הפנים ושר האוצר רשאים להורות כאמור בסעיף קטן (א) גם לכמה רשויות מקומיות, שיקמו חברה במשותף, והוראות סעיף זה יחולו, בשינויים המחויבים ובהתאמות אלה:

(1) בכל מקום שבו מדובר בהסכם להעברת נכסים, זכויות או עובדים, ייערכו הסכמים נפרדים כאמור בין כל רשות מקומית לבין החברה;

(2) ההצעה לפי סעיף קטן (ב) תוגש בידי הרשויות המקומיות יחדיו;

(3) שמיעת העמדה לפי סעיף קטן (ג) תהיה לגבי כל רשות מקומית בנפרד;

(4) הבקשה לפי סעיף קטן (ה) יכול שתהיה של רשות מקומית אחת או יותר, והתנאים שניתן להתנות יכול שיהיו שונים לגבי כל אחת מן הרשויות המקומיות;

(5) ההוראה לפי סעיף קטן (ו) יכול שתהיה אחת לגבי כל הרשויות המקומיות או שונה לגבי כל אחת מהן.

7. התקנון של חברה טעון אישור הממונה; הממונה יאשרו אם נוכח כי הוא תואם את הוראות חוק זה ומטרתיו.

אישור תקנון החברה

סימן ב': העברת עובדים, נכסים, זכויות והתחייבויות

8. (א) הרשות המקומית והחברה רשאיות להסכים ביניהן, וביניהן לבין הארגון המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדי הרשות המקומית, על העברת עובדי הרשות המקומית משירות הרשות המקומית לשירות החברה (להלן - הסכם להעברת עובדים); נחתם הסכם להעברת עובדים יחולו הוראות אלה מיום תחילתו, שלא יקדם ליום תחילת פעילות החברה:

הסכם להעברת עובדים והסכם עבודה

(1) עובד הרשות המקומית שנקבע בהסכם להעברת עובדים יהיה עובד החברה החל ביום שנקבע בו;

(2) על אף האמור בכל דין, עובד הרשות המקומית שהיה לעובד החברה כאמור בפסקה (1), לא יהיה זכאי להטבות פרישה כלשהן בשל ההעברה, והוא

לא יהיה רשאי לתבוע מן הרשות המקומית את זכויותיו מכוח יחסי עובד ומעביד בשל תקופת היותו עובד שלה, שהחברה קיבלה על עצמה בהסכם להעברת עובדים לקיים אותן.

(ב) לגבי תקופת היות החברה חברה עירונית, כמשמעותה בסעיף 21 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985¹¹, יהיו הסכמי העבודה בין החברה לבין הארגון המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדי החברה, שענינם תנאי עבודה, שינויי תקן, שכר והטבות אחרות, וכן חוזים אישיים בין החברה לבין עובדיה שענינם כאמור, טעונים אישור שר הפנים ושר האוצר; אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מהוראות החוק האמור לענין חברה עירונית.

העברת נכסים לחברה

9. (א) רשות מקומית שהקימה חברה, לבדה או יחד עם רשויות מקומיות אחרות, תעביר לחברה את כל זכויותיה הנכסים התפעוליים ששימשו ערב הקמת החברה את משק המים והביוב של הרשות המקומית, לרבות -

- (1) מערכת המים ומערכת הביוב;
- (2) בריכות ותחנות שאיבה;
- (3) מיתקני טיהור וסילוק של שפכים;
- (4) ציוד מכני ואלקטרוני המשמש את מערכות המים והביוב;
- (5) תכניות, מפות, סקרים וכיוצא באלה.

(ב) הרשות המקומית רשאית להעביר לחברה זכויות נכסים נוספים ששימשו, ערב הקמת החברה, את משק המים והביוב שלה או פעילות נוספת שלה, לרבות זכויות במקרקעין, משרדים, בתי מלאכה, מעבדות, מחסנים וציוד לשעת חירום.

(ג) אישר הממונה את הסכם ההעברה לפי סעיף 10(ב), תבוא החברה לענין הזכויות הנכסים שהועברו בהסכם, מיום תחילת פעילות החברה, במקום הרשות המקומית לכל דבר, על אף האמור בכל דין ובכל חוזה, לרבות חוזה בדבר שעבוד הנכסים; זכויות בעל השעבוד יהיו כלפי החברה, ואולם אם קבע בית המשפט, לבקשת בעל השעבוד, כי ההעברה פוגעת פגיעה מהותית בזכויותיו, רשאי הוא לצוות כי הרשות המקומית תמשיך להיות חייבת כלפי בעל השעבוד יחד עם החברה.

(ד) רישיונות והקצבות שניתנו לפי חוק המים, לרשות מקומית שהקימה חברה, לבדה או יחד עם רשויות מקומיות אחרות, יועברו לחברה החל ביום תחילת פעילות החברה; אין בהוראה זו כדי לגרוע מסמכויותיו של נציב המים לפי החוק האמור.

העברת זכויות וחובות להפעלת המערכות ולמתן השירותים

10. רשות מקומית שהקימה חברה, לבדה או יחד עם רשויות מקומיות אחרות, תעביר לחברה את זכויותיה וסמכויותיה לפי הסכמים, התקשרויות ועסקאות (בסעיף זה - הסכמים) בכל הנוגע להפעלת מערכות המים והביוב ולמתן שירותי המים והביוב ערב יום תחילת פעילות החברה; מיום תחילת פעילות החברה, יהיו הזכויות והסמכויות כאמור נתונות לחברה, והחובות וההתחייבויות המוטלות על הרשות המקומית לפי הסכמים יהיו מוטלות על החברה, והיא תבוא במקום הרשות המקומית לכל דבר, על אף האמור בכל חוזה ובריני המחאת חיובים.

תנאי ההעברה

11. (א) שר הפנים ושר האוצר יקבעו, לאחר התייעצות עם הממונה, כללים לענין התנאים שבהם יועברו הנכסים והזכויות מן הרשות המקומית לחברה; לענין זה יהיו השרים האמורים רשאים, בין השאר, לקבוע כללים ועקרונות בענינים אלה:

¹¹ ס"ח התשמ"ה, עמ' 60.

(1) חישוב שווי הנכסים המועברים;

(2) קביעת החלק של הנכסים אשר יועבר כתמורה להקצאת מניות בחברה;

(3) קביעת החלק של הנכסים אשר יועבר לחברה בהלוואה, ותנאי ההלוואה, לרבות שעבוד נכסים להבטחת פירעונה.

(ב) הנכסים, הזכויות והחובות אשר יועברו כאמור בסעיפים 9 ו-10 ותנאי העברתם ייקבעו בהסכם בין הרשות המקומית לבין החברה, בכפוף לכללים שייקבעו לפי סעיף קטן (א); הסכם כאמור טעון אישור הממונה והוא יאשרו אם נוכח כי ההסכם תואם את הכללים ואת הוראות חוק זה ומטרותיו.

תביעות ועילות

12. (א) כל תביעה שהיתה תלויה ועומרת מטעם הרשות המקומית או נגדה לפני יום תחילת פעילות החברה בקשר לתפעול משק המים והכויב, לנכסי מערכות המים והכויב או בקשר לרישיונות, להסכמים, להתקשרויות או לעסקאות כאמור בסעיפים 8 עד 11, וכן כל עילה של תביעה כזו שהיתה קיימת אותו זמן, יוסיפו לעמוד בתוקפן כאילו לא נעשתה ההעברה האמורה.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) ובדיני המחאת חויבים, רשאי הממונה להורות או לאשר כי לענין תביעות או עילות מסוימות, או סוגי תביעות ועילות, תבוא החברה במקום הרשות המקומית, ואולם אם קבע בית המשפט, לבקשת תובע או מבקש, כי הדבר פוגע פגיעה מהותית בזכויותיו, רשאי בית המשפט לצוות כי הרשות המקומית תמשיך להיות צד לתביעה יחד עם החברה.

13. (א) הסכמים בין הרשות המקומית לבין החברה בכל הנוגע להקמת החברה ולהעברת נכסים, זכויות וחובות ביניהן, יהיו פטורים ממש בולים לפי חוק מס הבולים על מסמכים, התשכ"א-1961¹²; הוראה זו תחול כל עוד החברה היא בשליטת הרשות המקומית, בהגדרתה בסעיף 59(ב).

פטור ממסים ומאגרות

(ב) לענין סעיפים 21 ו-88 לפקודת מס הכנסה¹³, ולענין חוק מיסוי מקרקעין (שבח, מכירה ורכישה), התשכ"ג-1963¹⁴, יחולו לגבי נכס שהועבר מהרשות המקומית לחברה לפי סימן זה, הוראות אלה:

(1) "יום הרכישה" יהיה יום רכישת הנכס בידי הרשות המקומית, והמחיר המקורי של הנכס יהיה כמחיר המקורי של הנכס, כפי שהיה בידי הרשות המקומית;

(2) העברת הזכות במקרקעין מהרשות המקומית לחברה לא תחויב במס מכירה ובמס רכישה.

סימן ג': רישוי

14. לא תעסוק חברה בפעילות חיונית אלא על פי רישיון שניתן לה לפי חוק זה ובהתאם לתנאיו, ולא תעסוק בפעילות נוספת אלא אם כן ניתן לה גם רישיון לאותה פעילות נוספת, ובהתאם לתנאיו.

חובת רישיון

15. (א) הממונה, לאחר התייעצות עם הרשות, רשאי לתת לחברה רישיונות לפעילות חיונית ולפעילות נוספת ולקבוע בהם תנאים להגשמת מטרותיו של חוק זה.

מתן רישיונות

¹² ס"ח התשכ"א, עמ' 64.

¹³ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120.

¹⁴ ס"ח התשכ"ג, עמ' 156.

(ב) הממונה לא ייתן רישיון לפעילות נוספת אלא לחברה שיש לה רישיון לפעילות חיונית, או לחברה־בת שלה כאמור בסעיף קטן (ג).

(ג) הממונה רשאי להורות כי פעילות נוספת תבוצע באמצעות חברה־בת של החברה; לחברה־הבת יינתן רישיון לפעילות הנוספת, ויחולו עליה הוראות חוק זה, כולן או חלקן, כפי שייקבע ברישיון.

(ד) רישיון יינתן לצמיתות או לתקופה קצובה שתיקבע בו.

16. (א) הממונה, לאחר התייעצות עם מועצת הרשות, רשאי, בכל עת, לשנות, להוסיף או לגרוע תנאים ברישיון, לרבות שינוי תקופתו או קציבתה, אם מצא כי הדבר דרוש לשם הגשמת מטרותיו של חוק זה.

(ב) בטרם יעשה הממונה שימוש בסמכויותיו לפי סעיף קטן (א) -

(1) ייתן לחברה הזדמנות להשמיע את טענותיה;

(2) ייתן לרשויות המקומיות שהן בעלות אמצעי שליטה בחברה הודעה על כוונתו לעשות כן, לפחות 30 ימים מראש, וישקול את עמדותיהן, אם אלה נמסרו לו בכתב;

(3) יפרסם הודעה לציבור על כוונתו לעשות כן לפחות 30 ימים מראש, וישקול עמדות שנמסרו לו בכתב.

17. הודעה על מתן רישיון ועל כל שינוי בו תפורסם ברשומות.

18. ברישיון ובשינויים בו ניתן לעיין במשרדי החברה ובמשרדי הממונה בשעות העבודה המקובלות.

19. (א) רישיון או כל חלק ממנו אינו ניתן להעברה, במישרין או בעקיפין, לרבות בדרך של שעבוד או עיקול.

(ב) הממונה רשאי לקבוע ברישיון כי נכסים מסוימים של החברה, לרבות זכויות, הדרושים לדעת הממונה לביצוע הפעילות לפי הוראות הרישיון, אינם ניתנים להעברה, במישרין או בעקיפין, לרבות בדרך של שעבוד או עיקול, אלא באישור מראש ובכתב מאת הממונה ובתנאים שיקבע כדי להבטיח את רציפות מתן שירותי המים והביוב.

(ג) פעולה שנעשתה בניגוד להוראות סעיף זה בטלה, ובית המשפט לא יורה על הקניית זכות בנכס כאמור בסעיף קטן (ב) לאדם אחר; מי שקיבל לידיו נכס כאמור חייב להשיבו לחברה, והחברה תשיב לו את מה שקיבלה תמורתו, או את שוויו.

(ד) נקבעו ברישיון מגבלות כאמור בסעיף קטן (ב), תפעל החברה ככל הדרוש לרישומן בפנקסים ומרשמים המתנהלים לפי כל דין לגבי הנכסים שעליהם הן חלות, ותמציא לממונה אישורים על הרישומים שבוצעו.

20. (א) הממונה רשאי, לאחר התייעצות עם מועצת הרשות, או בעקבות פניה שלה, לבטל בכל עת רישיון או להגבילו, אם מצא כי התקיים אחד מאלה:

(1) החברה הפרה הוראה לפי חוק זה או תנאי ברישיון באופן הפוגע פגיעה של ממש במתן שירותים חיוניים או באפשרות הפיקוח על פעולתיה, ולא תיקנה את ההפרה בתוך זמן סביר שקבע הממונה בהודעה שנשלחה אליה;

(2) החברה הפרה הוראה לפי חוק זה או תנאי ברישיון, הפרות חוזרות ונשנות, על אף התראות שקיבלה מאת הממונה.

(ב) הממונה לא יעשה שימוש בסמכויותיו לפי סעיף קטן (א) אלא אם כן ניתנה לחברה הזרמנות להשמיע את טענותיה.

21. (א) בוטל רישיון או הוגבל, או פג תוקפו ולא חודש, או מונה לחברה כונס נכסים, מפרק או מפרק זמני, יקבע הממונה הוראות לענין קיום רצף במתן שירותי המים והביוב, ככל שלא נקבעו ברישיון, ורשאי הוא להורות, באישור השרים, על העברת האחריות לנתינתם לרשות מקומית בעלת אמצעי שליטה בחברה או לחברה אחרת, וכן לקבוע תנאים לתשלום דמי שימוש בנכסי החברה ושיעורם.

העברת האחריות למתן השירותים ומערכת המים והביוב

(ב) בוטל רישיון או הוגבל, או פג תוקפו ולא חודש, או מונה לחברה כונס נכסים, מפרק או מפרק זמני, לא יועברו נכסי מערכות המים והביוב של החברה, ולא תוקנה בהם זכות שימוש, אלא באישור הממונה וכתנאים שיקבע כדי להבטיח את רציפות מתן שירותי המים והביוב.

(ג) בוטל רישיון או פג תוקפו ולא חודש, או מונה לחברה כונס נכסים, מפרק או מפרק זמני, וניתן לחברה אחרת רישיון לפעילות נושא הרישיון, רשאי הממונה להורות כי יועברו לחברה האחרת זכויות החברה בנכסים אשר הממונה קבע, לפי בקשת החברה האחרת או בהסכמתה, כי הם דרושים לחברה האחרת לביצוע הפעילות.

(ד) הורה הממונה כאמור בסעיף קטן (ג), על החברה להעביר את הזכויות בנכסים לחברה האחרת ועל החברה האחרת לשלם לחברה את שוויין לפי ערכן בספרי החברה; באין הסכמה בדבר השווי, יקבע הממונה את השווי ואת מועדי התשלום, לאחר שנתן לחברות הזרמנות להשמיע את טענותיהן.

(ה) חברה רשאית, בתוך 30 ימים מיום שנמסרה לה קביעת הממונה לפי סעיף קטן (ד), לערור על הקביעה לפני בית משפט שלום.

(ו) אין באי הסכמה על השווי או בהגשת הערר, לפי סעיפים קטנים (ד) או (ה), כדי למנוע מתן רישיון לחברה האחרת או לעכב את העברת הנכסים, וזולת אם בית המשפט הורה אחרת מטעמים מיוחדים.

סימן ד': תפקידי חברה והנחיות לפעולתה

22. (א) חברה לא תעסוק, במישרין או בעקיפין, אלא בפעילות חיונית ובפעילויות נוספות בתחום החברה, הכל לפי הרישיונות שניתנו לה לפי חוק זה, וכן בפעולות נלוות הקשורות במישרין בפעילויות כאמור.

עיסוקים מותרים לחברה

(ב) התעורר ספק או מחלוקת בענין עיסוק של חברה, יקבע הממונה אם העיסוק מותר לה, ורשאי הוא להתנות את העיסוק בשינוי תנאי הרישיון או בתנאים אחרים שיקבע.

23. (א) לשם ביצוע הפעילות החיונית החברה תתכנן, תקים ותפתח את מערכות המים והביוב שבתחומה, תתפעלן, תנהלן ותחזיקן במצב תקין ובהתאם להוראות כל דין, ובכלל זה -

תפקידי חברה בפעילות חיונית

(1) תכין תחזיות לביקוש לשירותי מים ולשירותי ביוב;

(2) תכין תכניות אב למים ולביוב, וכן תכניות רכישה שנתיות ותכניות שנתיות הנגזרות מהן, לשיקום ולפיתוח מערכות המים והביוב (להלן - התכניות); התכניות יהיו תואמות לתחזיות הביקוש, לצורכי התושבים והרשויות המקומיות שבתחום החברה ולתכניות המיתאר שבתחום החברה;

(3) תטפל באישורן של התכניות על פי כל דין, בהשגת זכויות במקרקעין הדרושות לשם ביצוען, ברכישת הציוד הנחוץ לביצוען, ובביצוען של התכניות, הכל במועדים הנדרשים;

(4) תדאג לתפעול ולאחזקה תקינים של מערכות המים והביוב, תוך שמירה על איכות המים, מניעת זיהום מקורות המים, מניעת זיהום הים והנחלים ומניעת מפגעים בריאותיים וסביבתיים;

(5) תגבה את התשלומים המגיעים לה בהתאם לתעריפים שאושרו לה לפי חוק זה, ותגייס משאבים נוספים לביצוע תפקידיה.

(ב) בביצוע תפקידיה תפעל החברה על פי שיקולים מקצועיים ותבחר בדרכי הפעולה המתאימות להשגת מטרותיו של חוק זה בעלות סבירה.

ביצוע פעילות
באמצעות אחר

24. חברה רשאית להתקשר עם אחר לביצוע פעולות שעליה לבצע לפי חוק זה ולפי הרישיונות, ובלבד שלא יהיה בכך כדי לגרוע מאחריותה לפי חוק זה ולפי הרישיונות.

ביצוע עיקר
הפעילות
באמצעות מי
שמקבל רישיון
משנה

25. (א) על אף האמור בסעיף 24, חברה לא תתקשר עם אחר לביצוע כל תפקידיה בפעילות החיונית או עיקרם, בכל תחום החברה או בחלקו, אלא אם כן הוא תאגיד כאמור בסעיף קטן (ב) והממונה, בהתייעצות עם מועצת הרשות, אישר את ההתקשרות והסכים לתת לו רישיון משנה לפי סעיף זה.

(ב) התקשרות כאמור בסעיף קטן (א) לא תהיה אלא עם תאגיד שהתאגד בישראל, שלו או למי מבעלי השליטה בו ניסיון של שבע שנים לפחות במתן שירותי מים וביוב באזור ששטחו ומספר תושביו אינם קטנים משטחה וממספר תושביה של הרשות המקומית שבתחומה פועלת החברה.

(ג) אישר הממונה התקשרות כאמור בסעיף קטן (א), ייתן לתאגיד שהחברה התקשרה עמו רישיון משנה ויקבע בו תנאים שיותאמו לתנאי הרישיון שניתן לחברה, בשינויים המחויבים, וכן רשאי הוא לקבוע תנאים נוספים ככל הדרוש לדעתו להשגת מטרותיו של חוק זה, ולשנותם כאמור בסעיף 16.

(ד) רישיון משנה יינתן לתקופה שיקבע בו הממונה ושלא תעלה על תקופת ההתקשרות בין החברה לבין בעל רישיון המשנה, או על עשרים וחמש שנים, לפי התקופה הקצרה יותר.

(ה) בכפוף להוראות סעיף קטן (ד), דין רישיון משנה כדין רישיון, וההוראות לפי חוק זה יחולו על בעל רישיון משנה כשם שהן חלות על החברה, בשינויים ובתיאומים שייקבעו ברישיון המשנה.

(ו) אין במתן רישיון משנה כדי לגרוע מאחריות החברה לפי חוק זה, והחברה ובעל רישיון המשנה יהיו חייבים יחד ולחוד בחובותיהם החופפות לפי הרישיון ורישיון המשנה ולפי הוראות חוק זה; הפר בעל רישיון משנה הוראה חופפת שהוחלה עליו כאמור, יראו בכך גם הפרה של החברה, לכל דבר וענין, לרבות לענין סעיף 20 ופרק ט'.

(ז) התקשרות של חברה לביצוע כל תפקידיה בפעילות החיונית בתחומה, כולם, חלקם או עיקרם, שלא אושרה בידי הממונה – בטלה, ולבית המשפט לא תהיה סמכות לפי סעיף 31 לחוק החוזים (חלק כללי).

עסקאות עם
הרשויות
המקומיות

26. (א) בתקופה הראשונה לא תרכוש חברה שירותים מאת הרשויות המקומיות שבתחומן היא פועלת, ולא תעשה עמן עסקאות, לרבות שאילת עובדים, אלא אם כן הם מסוגים ובתנאים שנקבעו לענין זה ברישיון החברה.

(ב) לאחר התקופה הראשונה לא תרכוש חברה שירותים מאת הרשויות המקומיות שבתחומן היא פועלת, ולא תעשה עמן עסקאות, לרבות שאילת עובדים, אלא באישור מיוחד של הממונה, שיינתן לתקופות שלא יעלו על שנתיים בכל פעם.

(ג) עסקה שנעשתה בניגוד להוראות סעיף זה – בטלה, ולבית המשפט לא תהיה סמכות לפי סעיף 31 לחוק החוזים (חלק כללי).

27. (א) חברה תפעל בכפוף לכל דין, ככל שאינו סותר הוראה מפורשת של חוק זה.

(ב) אין במתן רישיון כדי לגרוע מן החובה לקבל כל רישיון, היתר, הרשאה או אישור הנדרשים על פי כל דין אחר לביצוע תפקידי החברה והפעילות נושא הרישיון, ולהפעלת כל סמכות של החברה לפי חוק זה.

הפעילות –
בכפוף לכל דין
ורישיון אחר

סימן ה': שינויים בחברה ובתחומה

28. (א) ההחלטות הבאות של חברה טעונות אישור מראש ובכתב של הממונה: שינויים בחברה

(1) שינוי תקנון החברה;

(2) הקמת תאגיד, לכד או ביחד עם אחרים, וקבלת אמצעי שליטה בתאגיד קיים;

(3) ארגון מחדש, לרבות מיזוג או פיצול;

(4) פשרה או הסדר בין החברה לבין בעלי מניותיה או בינה לבין נושיה;

(5) פירוק מרצון.

(ב) (1) הממונה רשאי להתנות את אישורו להקמת תאגיד או קבלת אמצעי שליטה בתאגיד, כאמור בסעיף קטן (א)2, שכתוצאה מהן החברה תשלוט בתאגיד, בתנאי שכל עוד החברה שולטת בתאגיד יחולו על התאגיד הוראות חוק זה, כולן או חלקן, כפי שיקבע, כשם שהן חלות על החברה;

(2) הפר התאגיד הוראות שהוחלו עליו כאמור, יראו בכך גם הפרה של החברה לכל דבר וענין, לרבות לענין סעיף 20 ופרק ט'.

(ג) הממונה לא יאשר החלטה של חברה על פירוקה מרצון, על מיזוגה או על פיצולה, כל עוד היא בעלת רישיון ולא ניתן לחברה אחרת רישיון לגבי תחומה.

29. (א) חברות, וכן רשות מקומית וחברה שאינה בתחומה, רשאיות להסכים ביניהן כי האחת תבצע פעילות חיונית או פעילות נוספת בתחומה של האחרת. שינויים בתחומי חברות

(ב) הסכם כאמור בסעיף קטן (א) טעון אישור שר הפנים; השר ייתן את אישורו אם ראה, לאחר התייעצות עם הממונה ועם שר האוצר ומועצת הרשות, כי יש לדבר הצדקה מטעמים כלכליים, גאוגרפיים, הנדסיים או סביבתיים, וכי תנאי ההסכם אינם פוגעים פגיעה של ממש בצרכנים או בנושי החברות.

(ג) שר הפנים, בהתייעצות עם שר האוצר, רשאי להתנות את אישורו בתנאים; התנאים ייחשבו כתנאים כרישיונותיהן של החברות הנוגעות בדבר, לכל דבר וענין, לרבות לענין סעיף 20 ופרק ט'.

(ד) אושר הסכם לפי סעיף זה, יראו את השטח שבו חברה או רשות מקומית מבצעת פעילות חיונית או פעילות נוספת לפי ההסכם כתחומה לענין חוק זה.

(ה) הוראות סעיף 26 לא יחולו על הסכם כאמור בסעיף זה.

30. חל שינוי בתחומה של רשות מקומית שבה הוקמה חברה, יקבע שר הפנים, בהתייעצות עם שר האוצר ולאחר שקיבל את חוות דעת הממונה ושמע את עמדות הרשות המקומית והחברה, אם תחום החברה ישתנה בהתאם לכך; קבע השר כי תחום החברה יורחב, יחולו הוראות סימן ב', בשינויים המחויבים, והממונה יהיה רשאי לתת הוראות משלימות והוראות מעבר לענינים המצויים בו.

פרק ג': חובות וסמכויות של חברה

סימן א': שירותי מים

31. חברה תמכור ותספק מים ברציפות וביעילות, בכמות ובאיכות הנדרשים לפי כל דין ותנאי הרישיון, לכל צרכן בתחומה בלא הפליה, בהתאם לאמות המידה שנקבעו לפי סעיף 99, ולתעריפים שנקבעו לפי סעיף 102.

סמכויות במתן
שירותי מים

32. לשם מילוי חובותיה כאמור בסעיף 31 ובכפוף לתנאי הרישיון, רשאית חברה -

- (1) להקים, לרכוש, לחכור או לשכור מפעלי מים, להחזיקם, להפעילם ולתחזקם;
- (2) לקנות מים, ואם קיבלה רישיון להפקת מים - גם להפיקם בעצמה, לחפור ולצייד בארות, ולעשות כל פעולה אחרת שתיררש למטרה זו;
- (3) להקים מערכת מים ולחברה למקרקעין;
- (4) להקים מיתקנים ולבצע פעולות לניטור ולשיפור איכות המים;
- (5) להתקין ולתחזק מדי מים ולבצע מדידה של המים הנצרכים;
- (6) לבצע פעולות נלוות הקשורות במישרין בביצוע פעילויות כאמור בסעיף זה.

סימן ב': שירותי ביוב

33. חברה תאסוף שפכים, תטהרם או תספקם בהתאם לכללים וברמה כנדרש לפי כל דין ותנאי הרישיון, לכל צרכן בתחומה, בלא הפליה, בהתאם לאמות המידה שנקבעו לפי סעיף 99, ולתעריפים שנקבעו לפי סעיף 102.

סמכויות במתן
שירותי ביוב

34. (א) לשם ביצוע חובותיה כאמור בסעיף 33 ובכפוף לתנאי הרישיון, רשאית חברה -

- (1) להקים מערכת ביוב ולחברה למקרקעין;
- (2) להקים מיתקנים ולבצע פעילות לניטור שפכים;
- (3) לבצע פעילויות נלוות הקשורות במישרין בביצוע פעילויות כאמור בסעיף זה.

(ב) הוראות סעיפים 10, 14 ו-15 לחוק הרשויות המקומיות (ביוב), התשכ"ב-1962¹⁵, יחולו על חברה, והוראות סעיף 13 והתקנות שהותקנו לפי סעיף 55(ב) לחוק האמור יחולו על תכניות של החברה.

חיבור נכס
שמחוץ לתחום

35. חברה רשאית להרשות לבעל או למחזיק נכס שמחוץ לתחומה לחבר ביב שבנכסו עם מערכת הביוב של החברה בתנאים שיוסכם עליהם עמה ועם החברה או הרשות המקומית, שבתחומה נמצא הנכס.

¹⁵ ס"ח התשכ"ב, עמ' 96.

סימן ג': הוראות כלליות למים ולביוב

36. החליט דירקטוריון החברה להקים מערכת ביוב או מערכת מים ולחבר אותה למקרקעין, תמציא החברה לכל בעל מקרקעין שיחובו כאמור הודעה על כל שלב של המערכת העומד להתבצע; טענה כי לא נמסרה הודעה כאמור למי שחייב בתשלום עקב ההקמה והחיבור לא תישמע אלא מאותו חייב עצמו.

הודעה לבעלי מקרקעין

37. (א) שימוש בסמכות לפי חוק זה בידי חברה-מחוץ לתחומה, לצורך ביצוע תפקידיה, טעון אישור הממונה.

עבודות מחוץ לתחום החברה

(ב) חברה החפצה להשתמש בסמכות כאמור בסעיף קטן (א) תגיש בקשה מנומקת ומפורטת לממונה, ותשלח העתק מן הבקשה לרשות המקומית או לחברה, שבתחומה מבוקש השימוש בסמכות.

(ג) הממונה לא ייתן את אישורו אלא לאחר שנתן לרשות המקומית או לחברה, שבתחומה מבוקש השימוש בסמכות, הזדמנות להשמיע את טענותיה.

38. התקנת מיתקנים של מערכות מים וביוב בידי חברה וכל שינוי בהם, לרבות סגירתם או הריסתם, ייעשו באופן שלא יהא בהם משום סכנה לבריאות הציבור, וככל האפשר באופן שלא יהא בהם משום מפגע לציבור או לסביבה.

מניעת מפגע

39. (א) חברה תנקוט את האמצעים הדרושים לגביית התשלומים המגיעים לה בעבור השירותים שהיא מספקת וכן הוצאות שהוציאה לפי סעיף 53, ואולם היא לא תהיה רשאית להפסיק או לצמצם את מתן שירותי המים והביוב לצרכן שלא שילם את התשלומים שנדרשו ממנו כדין, אלא על פי תקנות שיוחקנו לפי סעיף 146.

גביה

(ב) פקודת המסים (גביה)¹⁶, להוציא סעיף 12 שבה, תחול על תשלומים והוצאות כאמור בסעיף קטן (א) כאילו היו מס כמשמעותו בפקודה האמורה; הוראה זו תחול כל עוד החברה היא חברה בשליטת רשות מקומית, כהגדרתה בסעיף 59(ב).

40. (א) חברה רשאית להרשות לחברה או לרשות מקומית, שאינן בתחומה, להעביר דרך מערכת המים שלה מים המיועדים לתחום אותה חברה או רשות מקומית, ולהעביר דרך מערכת הביוב שלה שפכים שמקורם בתחום אותה חברה או רשות מקומית, בתנאים ובתמורה שיוסכמו ביניהן.

העברת מים ושפכים בעבור אחרים

(ב) הממונה רשאי להורות לחברה להעביר דרך מערכות המים והביוב שלה מים ושפכים בעבור חברה או רשות מקומית, שאינן בתחומה, בתנאים ובתמורה שיוסכמו ביניהן, ובאין הסכמה - כפי שתקבע מועצת הרשות; הממונה לא ייתן הוראה כאמור ומועצת הרשות לא תקבע תנאים ותמורה כאמור, אלא לאחר ששמעו את עמדות הצדדים.

סימן ד': סמכויות חברה הקשורות למקרקעין

41. בסימן זה, "הממונה" - לרבות אדם שהוא הסמיך לענין סימן זה.

הגדרה

42. (א) החברה וכל אדם שהיא הרשתה, רשאים, לצורך ביצוע תפקידי החברה, להיכנס למקרקעין, בין מקרקעין ציבוריים ובין מקרקעין פרטיים, ולבצע בהם פעולות אלה:

כניסה למקרקעין ופעולות אחרות

(1) לערוך מדידות ובדיקות כנדרש;

(2) להתקין, לבנות או להציב מיתקנים של מערכות מים וביוב המיועדים לתת שירותי מים או ביוב לאותם מקרקעין;

¹⁶ חוקי א"י, כרך 2, עמ' 1374.

(3) באישור הממונה או לפי כללים שיקבע - להתקין, לבנות או להציב מיתקנים של מערכות מים וביוב המיועדים לתת שירותי מים או ביוב למקרקעין אחרים;

(4) לחפור, להסיר אבן, אדמה ועץ, ולבצע פעולות נלוות אחרות הדרושות להפעלת הסמכויות האמורות בפסקאות (2) ו-(3);

(5) להסיר או לגזום, מסביב לכל מיתקן קיים או מתוכנן של מערכת מים או ביוב, כל צמח המפריע לבנייתו, לקיומו או לפעולתו התקינה של המיתקן;

(6) לבצע בדיקה, תיקון או הסרה של מיתקן של מערכת מים או ביוב הנמצא בהם, וכן לבצע בו שינוי שאין בו משום פגיעה בהיקף השימוש באותם מקרקעין;

(7) לחפור תעלות, מנהרות ומעברים על-קרקעיים ותת-קרקעיים;

(8) להעביר צינורות במקרקעין;

(9) להסיר כל מיתקן המפריע שלא כדין לפעולה התקינה של מערכות המים והביוב ולהסיר כל מכשול המפריע לפעולה כאמור;

(10) לפתוח כל דרך לשם ביצוע עבודות המנויות בסעיף זה, ובלבד שמיד עם השלמת העבודה תחזיר החברה את הדרך, ככל האפשר, למצבה הקודם; בפסקה זו, "דרך" - לרבות מסילה, כביש, רחוב, סמטה, כיכר, מעבר, גשר או מקום פתוח שיש לציבור זכות מעבר בהם;

(11) לעבור ברכב במקרקעין הנמצאים סמוך למקום שבו נדרש לבצע פעולה כמפורט בפסקאות (1) עד (10).

(ב) כניסה למקום המוחזק בידי מערכת הביטחון טעונה אישור מראש של הגוף המוסמך לכך על פי דין לגבי אותו מקום.

קבלת הסכמת בעל מקרקעין או הודעה

43. (א) כניסה למקרקעין פרטיים בכוונה לעשות שימוש בסמכויות:

(1) לפי סעיף 42(א), (3), (4), (7), (8) ו-(10), טעונה הסכמת בעל המקרקעין; הומצאה לבעל המקרקעין הודעה על כוונה כאמור, והוא לא הודיע על התנגדותו בתוך 14 ימים, רואים אותו כאילו הסכים;

(2) לפי סעיף 42(א), (5), (6) ו-(9), טעונה הודעה מראש של 14 ימים לבעל המקרקעין.

(ב) כניסה למקרקעין ציבוריים בכוונה לעשות שימוש בסמכויות לפי סעיף 42 טעונה הודעה מראש של 14 ימים לבעל המקרקעין.

(ג) כאשר המקרקעין הם בנין, וכאשר יש במקרקעין בנין המשמש למגורים, תיעשה הכניסה בשעות היום.

44. על אף האמור בסעיף 43, כניסה למקרקעין לצורך קריאת מונה, תחזוקתו או החלפתו, וכן לצורך ביצוע בדיקה, ביקורת, או פעולת תחזוקה או החלפה של מיתקן של מערכת מים או של מערכת ביוב, מסוג שקבע שר הפנים בתקנות באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, אינה טעונה הסכמת בעל המקרקעין או הודעה מראש לבעל המקרקעין.

45. (א) הודיע בעל המקרקעין על התנגדותו לביצוע פעולות כאמור בסעיף 43(א), התנגדות רשאית החברה לבקש מהממונה הרשאה לביצוע הפעולות.

(ב) בעל המקרקעין הרואה את עצמו נפגע מהכוונה לעשות שימוש בסמכויות כאמור בסעיף 43(ב), רשאי להגיש התנגדות לממונה בתוך 14 ימים מיום המצאת ההודעה, וימסור לחברה העתק מכתב ההתנגדות.

הרשאה

46. ביקשה החברה הרשאה לפי סעיף 45(א) או הוגשה התנגדות לפי סעיף 45(ב), רשאי הממונה, לאחר שנתן לנציגי החברה ולבעל המקרקעין הזדמנות להגיש את טענותיהם בכתב במועדים שיקבע, לתת הרשאה לשימוש בסמכות לפי סעיף 42, להתנותה בתנאים, או לסרב לתת הרשאה; הממונה ייתן את החלטתו בתוך 30 ימים מקבלת טענות הצדדים, או מהיום שבו היה עליהם להגיש את טענותיהם, לפי המוקדם.

ערעור

47. (א) בעל המקרקעין הרואה את עצמו נפגע ממתן הרשאה לפי סימן זה, רשאי לערער על כך לבית משפט השלום שבתחום שיפוטו נמצאים המקרקעין, בתוך 21 ימים מהיום שנמסרה לו ההודעה על ההרשאה.

(ב) הגשת ערעור לבית המשפט אין בה, כשלעצמה, כדי לעכב את השימוש בסמכות לפי ההרשאה, ואולם בית המשפט רשאי להורות על עיכוב השימוש בסמכות.

עבודות דחופות

48. ראה המנהל הכללי של החברה כי יש צורך לנקוט פעולה לצורך מניעה של נזק לאדם או לרכוש, בזכו מים, זיהום מקורות מים או ים, או מפגע תברואי או סביבתי, ודחיה בנקיטת הפעולה עלולה לגרום להגדלת הפגיעה, רשאית החברה, וכל אדם שהוא הרשה, להשתמש בסמכויות המנויות בסעיף 42(א) אף בלא הסכמת בעל המקרקעין או מתן הודעה מראש לבעל המקרקעין, ואף שלא בשעות היום, בכפוף לאמור בסעיף 42(ב); פעלה החברה כאמור, תמציא על כך הודעה לבעל המקרקעין ולממונה, בתוך 48 שעות מביצוע הפעולה.

תשלום פיצויים

49. (א) חברה וכל אדם שהיא הרשתה, בהשתמשם בסמכות הנתונה להם לפי פרק זה, יימנעו, עד כמה שהדבר ניתן, מגרימת נזק ויחזירו את המקרקעין, ככל האפשר, למצבם הקודם.

(ב) נגרם נזק ישיר כתוצאה משימוש בסמכות האמורה בסעיף 42, תשלם החברה פיצויים על הנזק שנגרם; אין בהוראה זו כדי לגרוע מזכויותיו של הניזוק על פי כל דין.

(ג) החליטה החברה לדרות דרישה לפיצויים לפי סעיף קטן (ב), תמסור לתובע הודעה מנומקת בכתב על כך 60 ימים מיום קבלת הדרישה.

מיתקני החברה המחוברים למקרקעין

50. על אף האמור בסעיף 12 לחוק המקרקעין, מיתקן של מערכת מים או ביוב שחובר למקרקעין של אחר יהיה בבעלותו של מי שהתקין את המיתקן כדין.

סימן ה': סמכויות בדבר ביצוע עבודות

51. (א) חברה רשאית לקבוע למפעלים שבתחומה הוראות בענינים אלה:

סמכות חברה לדרוש ביצוע עבודות מבעלי נכסים ומפעלים

(1) טיפול מקדים בשפכי תעשייה; הוראות כאמור יבואו נוסף על הוראות לפי כל דין ולא יגרעו מהן;

(2) ניטור של איכות שפכי התעשייה ודיווח על תוצאות הניטור לחברה, בדרך ובתדירות שקבעה;

(3) חובת מסירת הודעה לחברה על כל שינוי שחל בספיקה או באיכות של שפכי התעשייה, אשר יש בו כדי להשפיע על תקינות פעולתה של מערכת הביוב או על איכות הקולחים או הבוצה שהיא מייצרת;

(ב) הוראות לפי סעיף קטן (א) ייקבעו ככל הנדרש לדעת החברה כדי -

(1) למנוע מטרדים ונזקים לציבור או לסביבה;

(2) למנוע נזקים למערכת הביוב, לפעולת הזרמת הביוב ולתהליכי הטיפול בשפכים וטיהורם, או למערכת השבת קולחים; ההוראות יהיו בכפוף לכללים שקבעה מועצת הרשות לענין זה, ויכול שיהיו דרך כלל, לסוגי מפעלים או למפעל מסוים, בין כתנאי לחיבור המפעל למערכת הביוב ובין בכל עת לאחר מכן.

(ג) ראתה חברה כי יש צורך לנקוט פעולה לצורך טיפול תקין בשפכים ממקרקעין או ממפעל שבתחומה, הבטחת פעולתן התקינה של מערכות המים או הביוב, מניעה של נזק ממים או משפכים, זיהום מקורות מים או ים, או מניעה של מפגע תברואי או סביבתי, או הסרתו - רשאית היא, בכפוף לתנאי הרישיון ולכללים שקבעה מועצת הרשות בענין זה, לדרוש בכתב -

(1) מבעל המקרקעין או מהמפעל, להתקין ביב, לשנותו או לתקנו, לחבר ביב, ולשנות או לתקן צינורות או מיתקנים של מערכת מים או ביוב שבנכסו;

(2) מהמפעל לבצע, טיפול מקדים בשפכי תעשיה לפני כניסתם למערכת הביוב, כנדרש לפי כל דין ולפי הוראות שהחברה קבעה לפי סעיף קטן (א); והכל בתוך המועד ובתנאים שתקבע החברה ברדישה.

52. (א) הרואה את עצמו נפגע על ידי הוראה שקבעה החברה לפי סעיף 51(א) או על ידי דרישת חברה לפי סעיף 51(ג), רשאי להגיש ערר למי שהשר לאיכות הסביבה הסמיך לענין זה (להלן - המוסמך), שיהיה רשאי, לאחר שמיעת הצדדים, לבטל את ההוראה או את הדרישה או לשנותה.

(ב) הרואה עצמו נפגע מהחלטת המוסמך לפי סעיף קטן (א), רשאי לערער עליה לבית משפט השלום שבתחום שיפוטו נמצא הנכס, בתוך 45 ימים מיום שנמסרה לו; החלטת בית משפט השלום לפי סעיף זה, תהיה ניתנת לערעור ברשות.

סמכות חברה
לצמצם שירותים
ולבצע עבודות

53. (א) לא קיים בעל מקרקעין או מפעל הוראה או דרישה של החברה לפי סעיף 51, החלטה של המוסמך לפי סעיף 52(א), או החלטה של בית משפט לפי סעיף 52(ב), לפי הענין, או נוכחה החברה כי הדבר דרוש לשם מניעת סכנה ממשית ומיידיה לפעולתה של מערכת הביוב עקב הזרמת שפכי תעשיה, רשאית החברה -

(1) בהתאם לתקנות שיותקנו לפי סעיף 146 - להפסיק או לצמצם את מתן שירותי המים והביוב למקרקעין או למפעל;

(2) לאחר מתן התראה סבירה לפי נסיבות הענין ובכפוף לאמור בסעיף 42(ב) - להיכנס למקרקעין או למפעל ולבצע את העבודות הדרושות ולגבות את הוצאותיה מבעל המקרקעין או מהמפעל.

(ב) ערר לפי סעיף 52(א) או ערעור לפי סעיף 52(ב) אינם מעכבים את השימוש בסמכויות לפי סעיף קטן (א), וזולת אם המוסמך או בית המשפט, לפי הענין, הורו אחרת.

(ג) ביצוע עבודות על ידי החברה לפי סעיף זה אינו פוטר את בעל המקרקעין או המפעל מאחריות פלילית או אזרחית לפי חוק זה ולפי כל חיקוק אחר.

סימן ו': רוחות ומסירת מידע

רוחות כספיים -
שנתי ובינניים

54. (א) חברה תערוך ליום 31 בדצמבר של כל שנה רוח כספית שנתי שלה מבוקר בידי רואה חשבון, ותגישו לרשות ולממונה עד 30 באפריל שלאחר תאריך הרוח (בחוק זה - רוח שנתי).

(ב) חברה תערוך ליום האחרון של החודשים מרס, יוני וספטמבר של כל שנה (להלן – יום הרוח) דוחות ביניים, מטוקרים בידי רואה חשבון, ותגישם לרשות ולממונה עד תום חודשיים מיום הרוח (כחוק זה – רוח ביניים).

(ג) רוח שנתי ורוח ביניים ייערכו לפי העקרונות החשבונאיים המקובלים וכללי הדיווח המקובלים לענין רוח שנתי ולענין רוח ביניים, לפי הענין, והכללים שתקבע מועצת הרשות לפי סעיף 104.

(ד) חברה תפרסם את הרוח השנתי שלה כפי שיקבע הממונה.

(ה) על אף האמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב), בתקופה הראשונה רשאית חברה להגיש את הדוחות עד תום שלושה חודשים מן המועדים הקבועים להגשתם בסעיפים הקטנים האמורים.

55. (א) מועצת הרשות רשאית לקבוע כללים בדבר חובת חברה להגיש לרשות דוחות מידיים על אירועים חריגים מסוימים שקבעה.

דוחות מידיים

(ב) הממונה רשאי לקבוע כללים בדבר חובת חברה להגיש לממונה דוחות מידיים על אירועים חריגים מסוימים שקבעה.

56. (א) יושב ראש מועצת הרשות, או עובד שהמועצה הסמיכה, וכן הממונה, רשאים לדרוש מחברה למסור להם בכתב הסכר, פירוט, ידיעות ומסמכים בקשר לפרטים שכללה ברוח שנתי, ברוח ביניים, או ברוחות מידיים לפי סעיף 55.

מסירת מידע

(ב) למילוי תפקידהם רשאים מועצת הרשות, באמצעות עובד שהיא הסמיכה, וכן הממונה –

(1) לדרוש מחברה, וכן מדירקטור בחברה מטעם רשות מקומית, מהמנהל הכללי של חברה ובאמצעותו מכל מי שעובד בחברה או מועסק בשירותה, מידע וחומר בעניני החברה;

(2) לעיין ברשומות ובמסמכים של חברה.

57. (א) מועצת הרשות רשאית לקבוע בכללים חובות ריווח לצרכנים ולציבור שיחולו על חברה, לרבות בדבר עמידתה באמות המידה שנקבעו לפי סעיף 99, ובדבר איכות המים, השפכים והקולחים שבאחריותה.

חובות ריווח לצרכנים ולציבור

(ב) הכללים יכול שיכללו הוראות בדבר פירוט הרוח השנתי ויתר הדיווחים ובדבר פרסומם ומועדי הפרסום.

(ג) הוראות חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998¹⁷, יחולו על חברה, בשינויים המחויבים, לענין מידע בדבר איכות המים, השפכים והקולחים שבאחריות החברה, גם לאחר שתפסיק להיות בשליטת רשות מקומית, ויראו אותה כרשות ציבורית לענין זה; הרשות המקומית תמשיך לכלול את החברה ברשימה שהיא מעמידה לרשות הציבור לפי סעיף 4(ב) לחוק האמור, בהתאם לפרטים שתמסור לה החברה.

סימן ז': מילוות ואיגרות חוב

58. הוראות סעיפים 45, 46 ו-46א לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985¹⁸, לא יחולו על חברה.

פטור

¹⁷ ס"ח התשנ"ח, עמ' 226.

¹⁸ ס"ח התשמ"ה, עמ' 60.

פרק ד': ניהול החברה

סימן א': הגדרות

הגדרות לפרק ד' 59. בפרק זה -

(א) "דירקטור חיצוני" -

(1) בחברה בשליטת רשות מקומית - דירקטור שאינו חבר מועצת רשות מקומית ואינו עובד של רשות מקומית;

(2) בחברה אחרת - דירקטור שמתקיימים בו תנאי הכשירות המנויים בסעיף 240 לחוק החברות;

(ב) "חברה בשליטת רשות מקומית" - חברה שיותר מ-50 אחוזים מאמצעי שליטה בה, מסוג כלשהו, מוחזקים בידי רשות מקומית או רשויות מקומיות, וכן חברה - בת שלה שקיבלה רישיון כאמור בסעיף 15(ג).

סימן ב': הדירקטוריון

60. (א) כשיר לכהן כדירקטור בחברה מי שמתקיימים בו תנאי הכשירות הקבועים בסעיף 106 לחוק החברות הממשלתיות.

תנאי כשירות

(ב) לא יכהן אדם כדירקטור בחברה אם עיסוקיו האחרים עלולים ליצור ניגוד ענינים עם תפקידו כדירקטור בחברה; כהונתו של אדם כחבר מועצה או כעובד של רשות מקומית שהיא בעלת אמצעי שליטה בחברה, לא תיחשב כיוצרת ניגוד ענינים כאמור.

(ג) מי שמונה דירקטור בחברה, ימסור לחברה, לא יאוחר מתום 14 ימים מיום מינויו, הצהרה לפיה מתקיימים בו תנאי הכשירות כאמור בסעיף קטן (א) וכן בדבר העדר ניגוד ענינים כאמור בסעיף קטן (ב), והחברה תשלח העתק ממנה לממונה.

(ד) חדלו להתקיים בדירקטור תנאי הכשירות, יכנס הדירקטוריון אסיפה כללית לשם ביטול מינויו ומינוי אחר במקומו.

(ה) הוראות סעיף זה יחולו גם לגבי חברה-בת שקיבלה רישיון כאמור בסעיף 15(ג).

61. (א) דירקטורים מטעם רשות מקומית ימונו בידי מועצת הרשות המקומית, לאחר התייעצות עם הועדה לבריאת מינויים שהוקמה לפי סעיף 108 לחוק החברות הממשלתיות (בסעיף זה - הועדה); הוראות סעיף 108(ב) ו-108(ג), (3), (4) ו-5 לחוק החברות הממשלתיות, יחולו, בשינויים המחויבים, על עבודת הועדה ותפקידיה.

החלת הוראות על דירקטורים מטעם רשות מקומית

(ב) על דירקטורים מטעם רשות מקומית יחולו הוראות סעיפים 17, 19, 20, 21, 22(א1), (3), (5) ו-6 לחוק החברות הממשלתיות, בשינויים האלה:

(1) בכל מקום, במקום "הרשות" יקראו "הממונה";

(2) בכל מקום, במקום "השרים" יקראו "מועצת הרשות המקומית".

(ג) לא יתמנה דירקטור מטעם רשות מקומית מי שהורשע בעבירה שבשל חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי, לדעת הועדה, להיות דירקטור בחברה; דירקטור יחדל לכהן בחברה לפני תום תקופת כהונתו אם הורשע בעבירה כאמור.

(ד) דירקטור שמונה בהיותו חבר מועצת רשות מקומית או עובד שלה, וחדל להיות חבר או עובד כאמור, יחדל לכהן כדירקטור בחברה; ואולם ניתן למנותו מחדש, לאחר התייעצות עם הועדה.

(ה) הוראות סעיף זה יחולו גם על דירקטורים מטעם חברה בשליטת רשות מקומית בחברה-בת שלה שקיבלה רישיון כאמור בסעיף 15(ג).

החלת הוראות על חברה שאינה בשליטת רשות מקומית

62. חדלה חברה מלהיות חברה בשליטת רשות מקומית, יחולו, נוסף על הוראות סעיף 60, הוראות סימן ה': דירקטור חיצוני, שבפרק הראשון לחלק השישי בחוק החברות, אף אם אינה חברה ציבורית כמשמעותה בחוק החברות.

החלת הוראות על חברה בשליטת רשות מקומית

63. (א) כל עוד החברה היא חברה בשליטת רשות מקומית יחולו, נוסף על הוראות סעיף 60, ההוראות האלה:

(1) מספר חברי הדירקטוריון של החברה יהיה לפחות חמישה ולא יותר מתשעה;

(2) לא יותר משני שלישים מחברי הדירקטוריון יהיו חברי מועצה ועובדים ברשויות מקומיות ובלבד שלא יותר מרבע מחברי הדירקטוריון יהיו חברי מועצה ברשות המקומית;

(3) בהרכב הדירקטוריון יינתן ביטוי הולם לייצוגם של בני שני המינים, ככל שהדבר ניתן בנסיבות הענין;

(4) נערך דירקטור משלוש ישיבות רצופות של הדירקטוריון או מחמש ישיבות בתקופה של שנה אחת, תמסור החברה מיד הודעה על כך לממונה, והדירקטוריון יכנס אסיפה כללית לשם ביטול מינויו ומינוי אחר במקומו, אלא אם כן אישר הדירקטוריון, בתוך 45 ימים מיום מסירת ההודעה, ברוב קולות חבריו, כי הסיבה להיעדרותו היתה מוצדקת;

(5) החלטות החברה בדבר ייעוד רווחיה טעונות אישור הממונה; חלק הממונה על החלטת החברה, תובא המחלוקת להכרעת שר הפנים בהתייעצות עם שר האוצר.

(ב) הממונה רשאי, באישור שר הפנים שיתיעץ עם שר האוצר, לפטור, בכתב, חברה מהצורך לקבל את אישורו לפי הוראת סעיף קטן (א5). אם ראה שטעמים של מכירת מניותיה, לרבות הנפקתן לציבור או למשקיעים, מחייבים זאת; בסעיף קטן זה, "מניות" – תעודות שחברה מנפיקה בסדרות והמקנות זכות חברות או השתתפות בה, או המקנות זכות לרכישת תעודות כאמור.

תפקידי הדירקטוריון

64. דירקטוריון של חברה יעסוק, בין השאר, בענינים אלה, נוסף על תפקידיו כאמור בסעיף 92 לחוק החברות:

(1) יאשר מדי שנה את תכניות ההשקעות והפיתוח של החברה וכל שוני בהן;

(2) יאשר מדי שנה את התקציב הרגיל ואת תקציב הפיתוח של החברה וכל שוני בהם;

(3) יקבע את תקן כוח האדם בחברה ואת מדיניות השכר בחברה, לרבות תנאי פרישה והטבות כספיות אחרות, וכל שינוי במדיניות זו;

(4) ימנה את ועדות הדירקטוריון ויקבע את סמכויותיהן;

(5) יעקוב אחר אופן ביצוע החלטותיו בידי המנהל הכללי של החברה.

ישיבות הדירקטוריון

65. (א) ישיבות הדירקטוריון יתקיימו לפחות אחת לחודשיים.

(ב) הדירקטוריון יקיים ישיבה מיוחדת לפי דרישת הממונה, ביוזמת הממונה או ביוזמת מועצת הרשות; הישיבה תתקיים בתוך שבעה ימים מיום הדרישה, זולת אם דרש

לקיימה בתוך זמן קצר יותר; בישיבה ידונו בענינים המפורטים ברשימה, וההחלטות יוכאו מיד לידיעת הממונה, ואם הישיבה זומנה ביוזמת מועצת הרשות – גם לידיעת מועצת הרשות.

מנין חוקי
בישיבות
ולחלטות

66. (א) (1) המנין החוקי לישיבות הדירקטוריון הוא רוב חברי הדירקטוריון, ובהם לפחות דירקטור חיצוני אחד; ואולם בדירקטוריון שמספר חבריו שבעה או יותר, בישיבה שנתכנסה בשל העדר מנין חוקי בישיבה קודמת, יהיה מנין חוקי שלושה חברי הדירקטוריון, ובהם לפחות דירקטור חיצוני אחד;

(2) המנין החוקי לענין פסקה (1) נדרש בפתיחת הישיבה.

(ב) המנין החוקי לקבלת החלטות הדירקטוריון יהיה שלושה דירקטורים.

(ג) החלטות הדירקטוריון יירשמו בפרוטוקול בתום כל ישיבה.

ועדות
הדירקטוריון

67. (א) הדירקטוריון רשאי לאצול מסמכויותיו, למעט מהסמכויות המפורטות בסעיף 64, לועדה של שלושה לפחות מבין חבריו, ואשר בה לפחות דירקטור חיצוני אחד.

(ב) הדירקטוריון רשאי למנות ועדת השקעות ופיתוח שתפקידיה יהיו, בין השאר, לפקח על ביצוע תכניות ההשקעות והפיתוח של החברה, ולבדוק את מידת ההתאמה להוראות הממונה; לא מינה הדירקטוריון ועדה כאמור – יבצע הדירקטוריון תפקידים אלה.

סימן ג': המנהל הכללי ועובדי החברה

מינוי וכשירות
מנהל כללי

68. (א) הדירקטוריון ימנה לחברה מנהל כללי.

(ב) הדירקטוריון לא ימנה מנהל כללי מי שהוא חבר מועצה או עובד של רשות מקומית כלשהי, או מי שהורשע בעבירה שבשל חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי להיות מנהל כללי בחברה, וטרם חלפו עשר שנים מיום גזר הדין או מיום שגמר לרצות עונש מאסר בפועל אם הוא נדון, בפסק דין סופי, לעונש כאמור.

(ג) על המנהל הכללי יחולו תנאי הכשירות הקבועים בסעיף 16 לחוק החברות הממשלתיות.

(ד) כל עוד החברה היא חברה בשליטת רשות מקומית, יחולו על המנהל הכללי גם הוראות סעיף 37 לחוק החברות הממשלתיות, בשינויים המחוייבים, והוא יתמנה לאחר התייעצות עם הועדה האמורה בסעיף 61(א).

(ה) חדלו להתקיים במנהל כללי תנאי כשירות, יבטל הדירקטוריון את מינויו וימנה אחר במקומו.

69. לא תעסיק חברה כעובד מי שהוא עובד של רשות מקומית שהיא בעלת ענין בחברה, או של תאגיד שבשליטת רשות מקומית כאמור, או מועסק על דין, במישרין או בעקיפין, זולת עובדים שהושאלו לחברה לפי הוראות סעיף 26.

סימן ד': ביקורת פנימית

ועדת ביקורת

70. (א) כל עוד החברה היא חברה בשליטת רשות מקומית, יחולו עליה הוראות חוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב-1992¹⁹, והדירקטוריון ימנה ועדת ביקורת מבין חבריו, שמספר חבריה לא יפחת משלושה.

¹⁹ ס"ח התשנ"ב, עמ' 198.

(ב) חדלה החברה מלהיות חברה בשליטת רשות מקומית, יחולו עליה הוראות פרק רביעי שבחלק הרביעי לחוק החברות, אף אם אינה חברה ציבורית כמשמעותה בחוק החברות.

71. (א) מבקר הפנים של חברה יעביר לממונה ולרשות העתקים מדוחות הביקורת שלו. מסירת דוחות ביקורת

(ב) יושב ראש ועדת הביקורת של חברה יעביר לממונה ולרשות העתקים מהחלטות הוועדה.

פרק ה': החזקת אמצעי שליטה בחברה

72. בפרק זה – הגדרות

”הממשלה” – הממשלה או ועדת השרים שהיא הסמיכה לענין פרק זה ושבה חברים לפחות השרים;

”העברה”, של אמצעי שליטה – לרבות הקצאה או הנפקה של ניירות ערך המקנים אמצעי שליטה או של ניירות ערך הניתנים להמרה בניירות ערך כאמור;

”העברה לאחר” – העברה למי שאינו רשות מקומית מבין הרשויות המקומיות האמורות בסעיף 73;

”השרים” – שר הפנים ושר האוצר.

73. במועד הקמתה תהיה חברה בשליטה ובבעלות מלאה של הרשות המקומית שבתחומה היא פועלת; הוקמה החברה בידי יותר מרשות מקומית אחת, תהיה החברה בשליטה ובבעלות מלאה שלהן, בחלוקה ביניהן לפי כללים שיקבעו השרים בהתייעצות עם הממונה, או בחלוקה אחרת שתוסכם ביניהן באישור הממונה. הבעלות במועד הקמת החברה

74. בתקופה הראשונה לא תועבר לאחר השליטה בחברה ולא יועברו לאחר אמצעי השליטה בחברה, בשיעור כלשהו, אלא באישור הממשלה לאחר שקיבלה חוות-דעת מאת הממונה; ניתן אישור כאמור, יחולו הוראות פרק זה. העברת אמצעי שליטה בתקופה הראשונה

75. (א) החלטה של רשות מקומית להעביר לאחר שליטה או אמצעי שליטה בחברה, כולם או מקצתם, טעונה הסכמה של רוב חברי מועצת הרשות המקומית ובהם ראש הרשות המקומית. החלטה על העברה או על הקצאה של אמצעי שליטה

(ב) החלטה של חברה שרשות מקומית היא בעלת אמצעי שליטה בשיעור כלשהו בה, להעביר לאחר אמצעי שליטה או שליטה בחברה, טעונה הסכמה של רוב חברי מועצת הרשות המקומית ובהם ראש הרשות המקומית.

(ג) ההחלטה הראשונה של רשות מקומית לפי סעיף קטן (א) או (ב), וכן החלטה שכתוצאה ממנה תועבר השליטה בחברה לאחר, טעונות אישור של הממשלה לאחר שקיבלה חוות דעת מאת הממונה.

(ד) החלטה לפי סעיף זה לא תתקבל אלא אם כן הותקנו תקנות לפי סעיף 77.

76. (א) לא ירכוש אדם שליטה ולא ישלוט בה אלא באישור הממונה. רכישה והחזקה של שליטה ואמצעי שליטה בחברה

(ב) לאחר התקופה הראשונה לא ירכוש ולא יחזיק אדם אמצעי שליטה בחברה בשיעור של עשרה אחוזים או יותר, אלא אם כן ניתן לכך אישור הממונה, זולת אם קיבלם באישור הממשלה לפי סעיף 74; הממונה רשאי ליתן אישור לרכישה מסוימת, או לסוגים של רכישות, ולהתנותו בתנאים.

(ג) לא יעביר אדם אמצעי שליטה או שליטה בחברה כל עוד לא קיבל הנעבר אישור לפי פרק זה.

(ד) הממונה יפרסם הוראות בדבר הדרכים להגשת בקשה לקבלת אישור לפי פרק זה, את הפרטים שייכללו בבקשה והמסמכים שיצורפו אליה.

(ה) חרלה חברה מלהיות חברה בשליטת רשות מקומית כהגדרתה בסעיף 59(ב), רשאים השרים לפטור אותה מהוראות סעיף 75 וסעיף זה ומהוראות תקנות שהותקנו לפי סעיף 77(א) ו-(ב), כולן או מקצתן, ולקבוע תנאים לפטור כאמור.

תקנות לענין
העברת אמצעי
שליטה

77. (א) השרים יתקינו תקנות בדבר ההליכים להעברת אמצעי שליטה בחברה מאת רשות מקומית, כדי להבטיח שוויוניות בין מעוניינים ברכישה ולהפיק את מרב היתרונות לרשות המקומית ולצרכני החברה.

(ב) השרים רשאים להתקין תקנות בדבר החובות שיחולו על חברה שרשות מקומית החליטה לגביה כאמור בסעיף 75, ועל נושאי משרה בה, ככל שייראה דרוש להבטחת ביצועה הנאות של החלטה כאמור.

(ג) השרים רשאים לקבוע בתקנות תנאים והגבלות נוספים להעברה של אמצעי שליטה בחברה כדי להבטיח את האינטרס הציבורי ובכלל זה נאותות הבעלות בחברה, תפקודה התקין ומניעת ריכוזיות בתחום המים והביוב.

(ד) תקנות לפי סעיף זה יותקנו באישור ועדת הכלכלה של הכנסת.

איסורים מיוחדים

78. (א) חברה, תאגיד בשליטת חברה או בעל ענין בחברה, לא ירכשו ולא יחזיקו אמצעי שליטה בשיעור כלשהו בחברה אחרת, או בבעל רישיון משנה הפועל בתחום חברה אחרת, אלא באישור הממונה; הממונה רשאי ליתן אישור לרכישה מסוימת או לסוגים של רכישות, ולהתנותו בתנאים.

(ב) מי שמספק את רוב המים הנצרכים בתחום החברה, תאגיד השולט בו או תאגיד בשליטתו, לא ירכוש ולא יחזיק אמצעי שליטה בחברה שהוא מספק את רוב המים הנצרכים בתחומה.

מכירת אמצעי
שליטה המוחזקים
שלא כדיון

79. (א) החזיק אדם, בלא אישור כנדרש לפי חוק זה, בשליטה או באמצעי שליטה, יהיה חייב למכור את אמצעי השליטה המקנים לו שליטה או את אמצעי השליטה העורפים, לפי הענין; עד למכירה לא יהיה המחזיק או מי מטעמו רשאי להפעיל את הזכויות מכוח אמצעי השליטה האמורים ולא יהיה תוקף להפעלת זכות כאמור.

(ב) לא מכר המחזיק את אמצעי השליטה לאחר שהממונה נתן לו התראה בכתב, רשאי בית משפט מחוזי, לבקשת הממונה, למנות כונס נכסים למכירת אמצעי השליטה ולהפעלת הזכויות מכוחם עד למכירתם.

פרק ו': הרשות לשירותים ציבוריים – מים וביוב

סימן א': הקמת הרשות, מטרותיה ותפקידיה

הקמת הרשות
ומטרותיה

80. מוקמת בזה הרשות לשירותים ציבוריים – מים וביוב, כרשות פיקוח ממשלתית שמטרתה להבטיח כי מתן שירותי המים והביוב על ידי חברות שיוקמו לפי חוק זה, יהיה ברמות שירות, איכות ואמינות נאותות, ובמחירים סבירים על פי עקרונות העלות המוכרת.

תפקידי הרשות
וביצועם

81. (א) תפקידי הרשות הם:

- (1) לקבוע, לפי סעיף 99, אמות מידה לשירותים שעל חברה לתת, ולפקח על מילוי חובותיה של חברה על פי אמות המידה ועל טיפולה בתלונות צרכנים;
- (2) לקבוע, לפי סעיף 101, כללים לחישוב עלות השירותים שעל חברה לתת, וכללים בדבר תשלומים ותעריפים;
- (3) לבצע פעולות של בקרת העלויות של החברות, ולקבוע, לפי סעיף 102, תעריפים לכל חברה;
- (4) לקבוע, לפי סעיפים 55, 57 ו-103, כללים בדבר חובות פרסום ודיווח לצרכנים, לציבור ולרשות, שיחולו על חברה, באופן שיבטיח פומביות ושקיפות של פעולותיה, ולפקח על מילוי;
- (5) לייעץ לממונה ולשרים בענינים שבהם עליהם להתייעץ עמה לפי חוק זה.

(ב) תפקידי הרשות, למעט אלה שיוחדו למועצת הרשות, יבוצעו בידי מנהל הרשות בהתאם להחלטות המועצה ובאמצעות עובדי הרשות.

סימן ב': מועצת הרשות

82. (א) לרשות תהיה מועצה בת שבעה חברים שתמנה הממשלה; חברי מועצת הרשות יהיו אזרחי ישראל ותושביה.

מינוי מועצת
הרשות והרכבה

(ב) חברי מועצת הרשות הם:

- (1) מנהל הרשות, והוא יהיה יושב ראש המועצה;
- (2) נציג אחד של כל אחד מן השרים, מקרב עובדי משרדו (להלן – נציגי הממשלה); כל שר ראוי למנות ממלא מקום קבוע לנציגו, מקרב עובדי משרדו;
- (3) שלושה חברים מקרב הציבור, לפי הצעת השרים, שהם בעלי תואר אקדמי מוכר באחד המקצועות האלה: כלכלה, ראיית חשבון, מינהל עסקים, הנדסה, משפטים, או מקצוע אחר בתחום משק המים והביוב, ולהם גם ניסיון מצטבר של חמש שנים לפחות בתחומים האמורים.
- (ג) אחד מבין החברים מקרב הציבור ימונה לאחר התייעצות עם השר לאיכות הסביבה.
- (ד) אחד מבין החברים מקרב הציבור ימונה מתוך רשימת מומלצים שיגיש לשרים הארגון המייצג את המספר הגדול ביותר של הרשויות המקומיות בישראל, ובלבד שאינו עובד של רשות מקומית או חבר מועצה של רשויות מקומיות.
- (ה) הממשלה תמנה את אחד מנציגי הממשלה להיות ממלא מקום יושב ראש המועצה ולמלא את תפקידיו בהדרגה.
- (ו) הודעה על מינוי חברי המועצה וממלאי מקומם תפורסם ברשומות.

83. (א) לא יתמנה כחבר המועצה מי שהורשע בעבירה שבשל חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי להיות חבר המועצה.

פסול בשל
עבירה או
ניגוד ענינים

(ב) לא יתמנה ולא יכהן כחבר המועצה מי שעלול להימצא, במישרין או בעקיפין, במצב של ניגוד ענינים בין תפקידו כחבר המועצה לבין ענין אחר שלו או של בן משפחתו או של תאגיד שהוא או בן משפחתו הם בעלי ענין בהם.

84. חבר המועצה לפי סעיף 82(ב) ו-3(3) ימונה לתקופה של ארבע שנים ואפשר לחזור ולמנותו לתקופה כאמור, ובלבד שלא יכהן יותר משתי תקופות כהונה רצופות.

85. (א) חבר המועצה, לרבות המנהל, וכן ממלא מקומו של חבר מועצה כאמור בסעיף 82(ב), יחדל לכהן לפני תום תקופת כהונתו, באחת מאלה:

- (1) התפטר במסירת כתב התפטרות לממשלה;
- (2) נבצר ממנו דרך קבע למלא את תפקידו, והממשלה, על פי הצעת השרים או אחד מהם, העבירה אותו מכהונתו בהודעה בכתב;
- (3) הורשע בעבירה שהשרים קבעו כי בשל חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי להיות חבר המועצה;
- (4) אם נתמנה כחבר מקרב הציבור – נתמנה עובר המדינה, אם נתמנה כעובד המדינה – חדל להיות עובד המשרד הממשלתי שבו עבד בעת מינויו, ואם נתמנה לפי המלצת ארגון כאמור בסעיף 82(ד) – מונה להיות עובד רשות מקומית או חבר מועצה של רשות מקומית;
- (5) הממשלה קבעה, לפי הצעת השרים או אחד מהם בהתייעצות עם המועצה, כי אינו ממלא את תפקידו כראוי.

(ב) נעדר חבר המועצה משלוש ישיבות רצופות של המועצה או מחמש ישיבות בשנה אחת, יחדל מלכהן כחבר המועצה וזולת אם השרים קבעו שהיתה סיבה מוצדקת להיעדרותו.

(ג) הוגש כתב אישום נגד חבר המועצה, לרבות המנהל, בעבירה כאמור בסעיף קטן 3א(3), רשאית הממשלה, לאחר התייעצות עם היועץ המשפטי לממשלה, להשעותו מכהונתו עד למתן פסק דין סופי בענינו, ולמנות לו ממלא מקום לתקופת ההשעה; היועץ המשפטי לממשלה ייתן, לפני מתן חוות דעתו, הודמנות לחבר להשמיע את טענותיו.

החלת דינים על חברי המועצה

86. חבר המועצה, שאינו עובד המדינה, רינו כרין עובד המדינה לענין חיקוקים אלה:

- (1) חוק הבחירות לכנסת ולראש הממשלה [נוסח משולב], התשכ"ט-1969²⁰;
- (2) חוק שירות המדינה (סיוג פעילות מפלגתית ומגבית כספים), התשי"ט-1959²¹;
- (3) חוק שירות הציבור (מתנות), התש"ם-1979²²;
- (4) פקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971²³;
- (5) פקודת הנזיקין [נוסח חדש]²⁴;
- (6) חוק שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה), התשכ"ט-1969²⁵.

87. (א) המועצה תקיים ישיבה אחת לחודש, לפחות.

ישיבות

(ב) המועצה תקיים ישיבה מיוחדת אם דרשו זאת לפחות שניים מחבריה; הישיבה תתקיים בתוך שבעה ימים מיום הדרשה, וזולת אם בנסיבות הענין נדרש לקיימה בתוך זמן קצר יותר; בישיבה תרון המועצה בנושאים המפורטים בדרישה.

²⁰ ס"ח התשכ"ט, עמ' 103.

²¹ ס"ח התשי"ט, עמ' 190.

²² ס"ח התש"ם, עמ' 2.

²³ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 18, עמ' 421.

²⁴ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 10, עמ' 266.

²⁵ ס"ח התשכ"ט, עמ' 144.

88. (א) המנין החוקי בישיבת המועצה הוא רוב חבריה, ובהם לפחות נציג ממשלה אחד, וחבר אחד מקרב הציבור; המנין החוקי כאמור נדרש בפתיחת הישיבה.
- (ב) החלטות המועצה יתקבלו ברוב דעות של החברים המצביעים, ובלבד שבשעת ההצבעה נכחו יושב ראש המועצה או ממלא מקומו; היו הרעות שקולות, תכריע רעת יושב ראש המועצה, ובהעדרו – דעת ממלא מקומו.
- (ג) הזמנה לישיבות המועצה תישלח גם לממונה, והוא או נציגו רשאי להשתתף בישיבה, אלא שלא יימנה במנין החוקי ולא תהיה לו זכות הצבעה.
- (ד) חבר מועצה שעשוי להיות לו ענין, במישרין או בעקיפין, בנושא העומד לדיון במועצה, יודיע על כך בכתב ליושב ראש המועצה, מיד לאחר שנודע לו כי הנושא האמור עומד לדיון, לא יהיה נוכח בדיוני המועצה ולא יצביע באותו נושא.
- (ה) המועצה תקבע לעצמה את סדרי עבודתה ופעולתה, ככל שלא נקבעו לפי חוק זה.

אצילת סמכויות

89. (א) המועצה רשאית לאצול מסמכויותיה, למעט מהסמכויות האמורות בסעיפים 99 עד 103, לעדה של שלושה לפחות מבין חבריה; החלטה בדבר אצילת סמכויות טעונה הסכמת רוב חברי המועצה, ובהם לפחות נציג ממשלה אחד וחבר אחד מקרב הציבור.

- (ב) המנין החוקי בישיבת ועדה הוא רוב חבריה; הוראות סעיף 88(ב), (ג) ו-(ד) יחולו על עבודת ועדה, בשינויים המחויבים.

90. קיום המועצה, סמכויותיה ותוקף החלטותיה, לא ייפגעו מחמת שנתפנה מקומו של חבר מועצת הרשות, ובלבד שמספרם של חברי המועצה לא פחת משלושה, ובהם יושב ראש המועצה או ממלא מקומו.

תוקף

91. חבר המועצה לא יהיה זכאי לתמורה בעד שירותיו לפי חוק זה, אך חבר המועצה מקרב הציבור יהיה זכאי לגמול כפי שיקבע שר האוצר.

גמול

סימן ג': מנהל הרשות

92. (א) הממשלה תמנה את מנהל הרשות, לפי הצעת שר הפנים ולאחר התייעצות עם שר התשתיות הלאומיות ושר האוצר.

מינוי

- (ב) מנהל הרשות יהיה עובד המדינה, תקופת כהונתו תהיה חמש שנים ואפשר לחזור ולמנותו לתקופה נוספת אחת של חמש שנים.

93. כשיר להתמנות למנהל הרשות, אזרח ישראל ותושב ישראלי שנתקיימו בו שני אלה:

כשירות לכהונה

- (1) הוא בעל תואר אקדמי מוכר בכלכלה, במינהל עסקים, בראיית חשבון או במקצוע אחר בתחום עיסוקה של הרשות;

- (2) הוא בעל ניסיון מצטבר של חמש שנים לפחות בתפקיד בכיר בתחום הניהול של תאגיד בעל היקף עסקים משמעותי או בתפקיד בכיר בשירות הציבור בנושאים כלכליים.

94. הממשלה לא תפסיק את כהונתו של מנהל הרשות לפי סעיף 85(א)5, אלא לאחר שנתנה לו הזדמנות לערוך על החלטתה לפני ועדת השירות לפי סעיף 7 לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959²⁶; ועדת השירות תדון בערר לאחר קבלת חוות דעת מנציב שירות המדינה.

הפסקת כהונה

²⁶ ס"ח התשי"ט, עמ' 86.

95. השעתה הממשלה את מנהל הרשות לפי סעיף 85(ג) תמנה כאמור בסעיף 92(א), ממלא מקום שיתקיימו בו תנאי הכשירות הנדרשים לפי חוק זה למנהל הרשות; לממלא המקום יהיו כל הסמכויות של מנהל הרשות לפי חוק זה.

סימן ד': עובדי הרשות

96. (א) עובדי הרשות יהיו עובדי המדינה, ובהם ייכלל סגל מקצועי של בעלי השכלה וניסיון בתחומי הכלכלה, ראיית חשבון, הנדסה ומקצועות אחרים בתחום משק המים והביוב.

(ב) על עובדי הרשות ועל מינוים יחולו הוראות חוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959; ואולם מנהל הרשות מורשה, יחד עם חשב הרשות, לייצג את המדינה בעשיית חוזים מיוחדים עם עובדים מבין עובדי הסגל המקצועי, ובלבד שכל חוזה מיוחד כאמור טעון אישור שר האוצר.

(ג) לא יופסק שירותו של עובד הסגל המקצועי של הרשות בתוך תקופת החוזה המיוחד שלא בהסכמתו אלא באישור מועצת הרשות או על פי הוראת בית המשפט או בית דין מוסמך.

סימן ה': תקציב הרשות ועסקאותיה

97. (א) תקציב הרשות ייקבע בחוק התקציב השנתי של המדינה, בסעיף תקציב נפרד או בתחום פעולה נפרד במסגרת סעיף תקציב שייחוד לרשויות פיקוח.

(ב) הממונה על סעיף התקציב, או על תחום הפעולה, שייקבעו לפי סעיף קטן (א), לענין חוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, יהיה מנהל הרשות.

98. לצורך ביצוע הוראות חוק זה מורשה מנהל הרשות, יחד עם חשב הרשות, לייצג את הממשלה בעסקאות כאמור בסעיפים 4 ו-5 לחוק נכסי המדינה, התשי"א-1951,²⁷ למעט עסקאות במקרקעין, ולחתום בשם המדינה על מסמכים הנוגעים לעסקאות כאמור.

סימן ו': קביעת אמות מידה לשירות

99. (א) מועצת הרשות תקבע, בהתייעצות עם הממונה או לפי הצעתו, אמות מידה והוראות בענין הרמה, הטיב והאיכות של השירותים שעל חברה לתת לצרכניה ולהבטחתם ברציפות ולאורך זמן, ובלבד שלא יסתרו כל דין אחר.

(ב) בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (א), תקבע מועצת הרשות אמות מידה והוראות בענינים אלה:

(1) פרקי הזמן המרביים לחיבורו של נכס למערכת המים ולמערכת הביוב, ולתיקון תקלות במערכות המים והביוב;

(2) פרקי הזמן המרביים שבהם רשאית חברה להפסיק אספקת שירותים לצורך תיקון תקלות במערכות המים והביוב, וחובת חברה לתת הודעה מראש על הפסקות מתוכננות;

(3) דרכי טיפול של חברה בתלונות של צרכנים.

100. מועצת הרשות תקבע כללים בענין סכומי כסף שתשלם חברה לצרכנים בשל הפרת הוראות שנקבעו לפי סעיף 99.

²⁷ ס"ח התשי"א, עמ' 52.

כללים לחישוב
עלות השירותים
ובכללי ערכון
ותשלום

101. (א) מועצת הרשות תקבע כללים לחישוב העלות הריאלית, לרבות שיעור תשואה נאות על ההון, של שירותי מים ושל שירותי ביוב שנותנת חברה; כללים כאמור יכול שייקבעו לפי שטח הקרקע והמבנים שאליהם או שבהם מסופקים המים או שמהם זורמים השפכים, העומס על המערכת, איכות המים, סוג השפכים ואיכותם, או כל ענין אחר שיש בו לשנות את העלות. של שירותי המים או שירותי הביוב, ויכול שיתייחסו לעלות כלל השירותים שמספקת חברה או לסוגי שירותים או לכל שירות בנפרד.

(ב) מועצת הרשות רשאית לקבוע בכללים את אופן מתן ההודעה על התשלומים בעבור השירותים שמספקת חברה לצרכניה, את אופן גבייתם, באחת או לשיעורין על פני תקופה, וביטחונות לתשלומם, ואת סדרי הגביה וביורור מחלוקות בענין תשלומים.

(ג) מועצת הרשות רשאית לקבוע בכללים -

(1) נוסחאות לעדכון תעריפים ותקופות שבהן יחולו הנוסחאות;

(2) דרכי ניכוי מן התעריפים של שיעור הפחתה שייקבע לפי סעיף 102(ד)2;

(3) שיעורי ריבית או הפרשי הצמדה וריבית שישולמו לחברה על תשלומים לשיעורין ועל איחור בתשלומים לחברה, ושישולמו בידי חברה בעת החזר תשלומי יתר שגבתה.

102. (א) מועצת הרשות תקבע את התעריפים לתשלומים שתגבה חברה מצרכניה בעד שירותי מים ובעד שירותי ביוב, ורשאית היא לקבוע תעריפים לתשלומים אחרים, לרבות בעד פעולות ניטור ופיקוח על שפכי תעשייה שמבצעת החברה.

קביעת תעריפים
לפי עקרון
העלות המוכרת

(ב) התעריפים בעד שירותי המים ובעד שירותי הביוב ייקבעו בהתאם לעלות אספקת השירותים, בהתבסס על הכללים שנקבעו לפי סעיף 101(א); כל מחיר ישקף, ככל האפשר, את עלות השירות שלו הוא נקבע.

(ג) ניתנה מתקציב המדינה תמיכה לשם הפחתת מחיר שירות, יופחת סכום התמיכה מכלל העלות המוכרת של אותו שירות לצורך קביעת התעריף, כל עוד ניתנת התמיכה.

(ד) בקביעת התעריפים רשאית מועצת הרשות -

(1) שלא להביא בחשבון הוצאות, כולן או חלקן, אשר לדעתה חורגות מן הסביר או הנחוץ;

(2) לקבוע שיעור הפחתה מעדכון תעריפים לשם התייעלות.

(ה) בקביעת התעריפים לא תביא מועצת הרשות בחשבון הוצאות בשל תשלום קנסות או עיצומים כספיים שהוטלו לפי חוק זה או לפי כל דין אחר, וכן דיבינדו או רווחים שחולקו, או הטבות שניתנו בניגוד לצו לפי סעיף 116(א)2.

(ו) מועצת הרשות לא תשתמש בסמכויותיה לפי סעיף זה אלא לאחר שנתנה לחברה הזרמנות להשמיע את דברה.

(ז) קבעה מועצת הרשות לחברה תעריפים לתשלום בעד שירות, לא תגבה החברה תשלומים בעד אותו שירות אלא בהתאם לתעריפים שנקבעו לה.

(ח) נקבעו לחברה תעריפים לפי חוק זה, לא יחולו הוראות חוק המים בדבר קביעת מחירים ותעריפים למים ולהספקת מים, על התשלומים שמגיעים לחברה מצרכניה בעד מים שהיא מספקת ובעד הספקתם.

103. מועצת הרשות תקבע כללים ותעריפים לפי סימן זה לענין תשלומים חרפעימיים
בעד הקמת מערכת מים או מערכת ביוב, בהתאם להוראות אלה:

(1) לגבי נכס שכבר שולמו בשלו לרשות המקומית דמי השתתפות בהתקנת מערכת
ביוב או מערכת מים, לא יחויב בעל הנכס בתשלום לגבי השלב שעליו שולמו;

(2) לגבי נכס שכבר שולמו בשלו, לרשות המקומית או לחברה, היטלים או אגרות
לחיבור או לפיתוח מערכת מים, או היטל ביוב, או תשלום שנקבע לפי חוק זה, לא
יחויב בעל הנכס בתשלום לגבי שטח הקרקע ושטח הבנין שבשלהם שולמו, ואם
שולמו לפי אמת מידה אחרת – לגבי אותה אמת מידה, לפי הענין;

(3) על אף האמור בפסקאות (1) ו-(2), החליט דירקטוריון החברה כי כתוצאה
מתוספת בניה בנכס בהיקף ניכר או בשל שינוי מהותי בשימוש הנעשה בנכס, נוצר
צורך להקים ולחבר לנכס מערכת מים או ביוב נוספת, או להחליף את מערכת המים
או הביוב הקיימת המחוברת לנכס, ניתן לחייב את בעל הנכס בתשלום לפי
התעריפים שתקבע מועצת הרשות לפי סימן זה.

סימן ח': הוראות שונות

104. ראתה מועצת הרשות כי הדבר דרוש לה למילוי תפקידיה לפי סעיפים 101 ו-102, כללי דיווח
רשאית היא לקבוע לחברות כללים בדבר הכללת פרטים בדוחות שיוגשו לפי סעיף 54 או
בדוחות נפרדים, אם הם לא נדרשים לפי העקרונות החשבונאיים המקובלים או כללי
הדיווח המקובלים, או אם הם מהווים פירוט נוסף של הנדרש לפי העקרונות והכללים
האמורים.

105. מועצת הרשות רשאית להורות לחברה, לאחר שניתנה לה הזדמנות להשמיע את
טענותיה, להגיש, בתוך תקופה שתורה –

(1) דוח המתקן דוח שהוגש לפי חוק זה או דוח שיכלול חוות דעת נוספת על חוות
דעת שנכללה בו, אם נוכחה כי דוח שהוגש לה אינו כנדרש לפי סעיפים 54 ו-104, או
כי פרטים שנמסרו מכוח הוראות סעיפים 55 או 56 מחייבים מתן הוראה כאמור;

(2) דוחות כספיים, חוות דעת או סקירה של רואה החשבון שביקר או סקר אותם או
של רואה חשבון אחר במקום אלה שנכללו בדוח שהוגש לרשות, אם לדעתה הם לא
נערכו לפי העקרונות החשבונאיים המקובלים וכללי הדיווח המקובלים, או לפי
הכללים שנקבעו כאמור בסעיף 104, ואינם משקפים בצורה נאותה את מצב עסקי
החברה.

106. אמות מידה וכללים שתקבע מועצת הרשות לפי חוק זה יכול שיהיו לכל החברות,
לסוגי חברות או לחברה מסוימת.

107. לצורך מילוי תפקידיה לפי חוק זה תאפשר הרשות לממונה, למשרדי הממשלה,
לרשויות ציבוריות, לנציגי ארגוני צרכנים ארציים ומקומיים, לרבות ארגוני צרכנים שהוקמו
לטיפול בנושאי חוק זה, לנציגי ארגונים שענינם בשמירה על איכות הסביבה, ולכל גורם
מעוניין אחר, להביא לפניו, בדרך ובמועדים שתקבע מועצת הרשות, הצעות ועמדות לענין
קביעת אמות המידה לפי סעיף 99, תעריפים לפי סעיפים 102 ו-103 וכללים לפי סעיפים 57,
101 ו-103.

108. הרשות תכרר תלונות של צרכנים, ובלבד שפנו תחילה לחברה הנוגעת בדבר. ביורר תלונות

109. (א) הרשות תפרסם אחת לשנה דוח על פעולותיה ועל פעילויות החברות, כפי שתמצא לנכון; הדוח יוגש לשרים ולועדת הכלכלה של הכנסת ויועמד לעיון הציבור.

(ב) הרשות תפרסם ברבים את אלה:

(1) אמות מידה וכללים שקבעה מועצת הרשות;

(2) תעריפים שקבעה-מועצת הרשות;

(3) ביאורים בדבר אופן קביעת התעריפים;

(4) החלטות אחרות של מועצת הרשות שיש בהן ענין לציבור;

(5) ממצאים של בקרת עלויות שתערוך הרשות ונתונים סטטיסטיים.

(ג) פרסומי הרשות יהיו בדרך שתקבע מועצת הרשות, ובלבד שאמות מידה, כללים ותעריפים כאמור בסעיף קטן (ב)(1) ו-(2) יפורסמו גם ברשומות וברשת תקשורת אלקטרונית, סמוך ככל האפשר לאחר קביעתם.

(ד) פרסומי הרשות כאמור בסעיף קטן (ב) יועמדו לעיון הציבור במשרדי הרשות ובמשרדי החברות הנוגעות בדבר.

(ה) על אף האמור בסעיף זה רשאית מועצת הרשות לפטור החלטה או נתונים מסוימים מפרסום, אם לדעתה שמירה על סוד מסחרי של חברה או של אדם אחר או טעמי אחרים שבטובת הציבור מצדיקים זאת; הודעה על מתן פטור כאמור תפורסם בדרך שבה היו מתפרסמים ההחלטה או הנתונים אילולא ניתן הפטור.

פרק ז': הממונה

110. (א) הממשלה, על פי הצעת שר הפנים ובהסכמת שר האוצר, תסמיך עובד במשרד הפנים להיות ממונה על עניני החברות לשירותי מים וביוב.

(ב) הודעה על הסמכת הממונה תפורסם ברשומות.

הסמכת הממונה

111. הממונה - תפקידי הממונה

(1) ייתן לחברות רישיונות כאמור בסעיף 15;

(2) יחליט בבקשות לאישור הסכמים כאמור בסעיפים 9 ו-10 בין רשויות מקומיות לבין חברות;

(3) יחליט בבקשות של חברות בענינים הטעונים אישורו, הסכמתו או הרשאתו, לפי חוק זה;

(4) ייעץ וייתן חוות דעת לרשות ולשרים, בענינים המנויים לענין זה בחוק זה;

(5) יעקוב אחר פעילותן של חברות ואחר מילוי התנאים וההוראות שקבע להן לפי חוק זה וברישיונות ואחר קיום אמות המידה וההוראות שקבעה המועצה לפי סעיף 99;

(6) ימלא כל תפקיד אחר ויפעיל כל סמכות אחרת שניתנו לו בחוק זה, לשם השגת מטרותיו.

112. הממונה רשאי לדרוש מחברה להגיש לאישורו, באופן ובמועד שידרוש, תכניות אב למים ולביוב, ותכנית פיתוח שנתית או רב-שנתית, שלמה או בחלקים, לצורך פעילויותיה לפי הרישיונות שניתנו לה.

אישור תכניות

113. (א) ראה הממונה צורך בכך לשם הבטחת האספקה הסדירה והתקינה של שירותי המים והביוב לאורך זמן, רשאי הוא, בהתייעצות עם מועצת הרשות ועם שר הבריאות ובכפוף לכל דין, לקבוע כללים לענין החומרים והאזורים של מערכות המים והביוב.

(ב) כללים שקבע הממונה לפי סעיף זה יהיו פתוחים לעיון הציבור במשרדיו, ובמשרדי החברות.

114. סברה חברה כי דרישה או כללים של הממונה לפי סעיפים 112 או 113 עלולים להביא להעלאה ניכרת בעלויותיה במתן השירותים, אשר תשפיע באופן ניכר על התעריפים שהיא תבקש לאשר לה, רשאית היא לפנות לממונה בבקשה כי הענין יידון במועצת הרשות; שוכנע הממונה כי יש יסוד לסברתה זו של החברה, יביא את הנושא לדיון במועצת הרשות; מועצת הרשות רשאית לאחר שמיעת עמדות הממונה והחברה, להורות על הארכת המועד לביצוע הדרישה או הכללים.

פרק ח': פיקוח על ניהולה התקין של חברה ומילוי חובותיה.

סימן א': תיקון פגמים

115. (א) היה הממונה או מנהל הרשות סבור כי חברה פלונית אינה מנהלת את עסקיה באופן תקין או שאינה ממלאת אחר הוראות שנקבעו ברישיון או לפי חוק זה, לרבות אמות מידה וכללים שקבעה מועצת הרשות, ישלח הודעה בכתב לחברה ובה יפרט את הפגמים ואת התקופה שבה נדרשת החברה לתקנם, וייתן לחברה הזדמנות להגיש את הערותיה או את השגותיה לגבי הפגמים או הדרישות לתיקונם, וזאת בתוך התקופה האמורה או תקופה קצרה ממנה כפי שיפורש בהודעה.

(ב) הגישה חברה הערות והשגות כאמור בסעיף קטן (א), יחליט בהן נותן ההודעה סמוך ככל האפשר לאחר שקיבל אותן, ויודיע על החלטתו לחברה, ואם דרש את תיקונם של הפגמים – יקבע מחדש את התקופה שבה על החברה לעשות כאמור.

116. (א) לא תיקנה חברה פגמים כנדרש בהודעת הממונה או מנהל הרשות לפי סעיף 115, בתוך התקופה שנקבעה לכך, רשאי הממונה באישור שר הפנים, או מנהל הרשות באישור מועצת הרשות, לפי הענין, ליתן לחברה צו –

- (1) המורה לה לעשות מעשה שהיא חייבת לעשותו על פי חוק זה או הרישיון, או להימנע מלעשות מעשה שאסור לה לעשותו על פי חוק זה או הרישיון;
- (2) האוסר עליה לחלק דיבידנד או רווחים לבעלי המניות של החברה ועל מתן הטבות לנושאי משרה בה או לעובדיה מעבר לשכרם הרגיל לפני מתן ההודעה לפי סעיף 115.

(ב) הודעה על מתן צו לפי סעיף זה תפורסם ברשומות.

(ג) על מתן צו לפי סעיף זה רשאים החברה, בעל מניות בה ונושא משרה בה, לפי הענין, לערער לבית משפט השלום.

סימן ב': מינוי מנהל מיוחד וועדת הנהלה

117. (א) היה הממונה סבור כי חברה פלונית אינה ממלאת אחר חובותיה לפי חוק זה, או שהיא מנהלת את עסקיה באופן שאינו מאפשר לה למלא את חובותיה לפי חוק זה או שלא יאפשר לה לעשות כן, רשאי הממונה, לאחר שנתן לחברה הזדמנות להשמיע את טענותיה, להשעות את המנהל הכללי של החברה מתפקידו, למנות לה מנהל מיוחד שינהל את עסקיה

ולמנות ועדת הנהלה שתייעץ למנהל המיוחד; החלטת הממונה טעונה התייעצות עם מועצת הרשות ואישור השרים.

(ב) למנהל מיוחד שנתמנה לפי סעיף קטן (א) יהיו כל הסמכויות והתפקידים שיש למנהל הכללי של החברה, לדירקטוריון שלה, לוועדות הדירקטוריון שלה ולדירקטורים שלה, על פי הוראות חוק זה ועל פי תקנון החברה וההחלטות שנתקבלו בה כדין; כל עוד ממלא המנהל המיוחד את תפקידו לא ימלאו הדירקטוריון, ועדותיו וחבריו את תפקידיהם ולא ישתמשו בסמכויותיהם.

(ג) הממונה רשאי להורות לחברה לשלם למנהל המיוחד שכר והוצאות כפי שיקבע, ואם היה המנהל המיוחד עובד המדינה, רשאי הממונה להורות כי השכר ישולם לאוצר המדינה.

(ד) הורעה על מינוי מנהל מיוחד ועל סיום תפקידו תימסר לרשם החברות.

118. (א) תפקידיו של המנהל המיוחד הם:

תפקידי המנהל המיוחד

(1) לנהל את החברה;

(2) לבדוק את הגורמים לפגמים שנתגלו בניהולה של החברה;

(3) להגיש את המלצותיו לממונה לענין הפעולות הנדרשות לתיקון הפגמים, ובין השאר רשאי הוא להמליץ על העברת ניהול החברה לידי אחר, על פיזורק של החברה לשתי חברות או יותר, או על העברת שירותי המים והביוב שבידי החברה, כולם או חלקם, לחברה אחרת.

(ב) הממונה רשאי לקבל את המלצותיו של המנהל המיוחד לפי סעיף קטן (א3), או לדחותן; קיבל הממונה את ההמלצות, רשאי הוא להורות למנהל המיוחד לפעול ליישומן; לא קיבל הממונה את ההמלצות, רשאי הוא לפעול בכל דרך שתיראה לו לתיקון הפגמים.

119. (א) ועדת הנהלה שנתמנתה לפי סעיף 117(א) תייעץ למנהל המיוחד במילוי תפקידיו לפי סעיף 118, וכן תאשר את מאזן החברה ותמנה לה רואה חשבון, כאילו היתה האסיפה הכללית של החברה.

ועדת הנהלה

(ב) המנהל המיוחד יהיה יושב ראש ועדת ההנהלה.

(ג) הממונה רשאי להורות לחברה לשלם לחברי ועדת ההנהלה גמול כפי שיקבע, ואם היו החברים עובדי המדינה, רשאי הממונה להורות כי הגמול ישולם לאוצר המדינה.

120. נתמנה מנהל מיוחד לפי סעיף 117(א), יהיו המנהל הכללי וכל דירקטור של החברה, וכן כל אדם אחר המועסק אצל החברה, חייבים, לפי רישת המנהל המיוחד או מי שהוא הסמיך לכך, למסור לו או לשלוחיו את הדיעות, הפנקסים, המסמכים או כל מידע אחר שלדעת הרושש יש בהם כדי להבטיח או להקל את ביצוע תפקידיו של המנהל המיוחד.

מתן ידיעות

121. מנהל מיוחד וועדת ההנהלה יתמנו לתקופה שלא תעלה על שישה חודשים; ואולם הממונה רשאי, אם ראה כי הדבר דרוש לשם השלמת תפקידם, להאריך את תקופת מינוים לתקופה נוספת של שישה חודשים.

סיום תפקיד

122. (א) המנהל המיוחד רשאי, באישור הממונה, להורות כי בתוך תקופה שלא תעלה על ארבעה עשר ימים מיום מינויו לא תקיים החברה התחייבויות כספיות שמועד קיומן חל באותה תקופה או קודם לכן.

סייג לפירוק ולמינוי כונס נכסים

(ב) המליץ המנהל המיוחד על העברת ניהול החברה לידי אחר או על פירוקה או על העברת שירותי המים והביוב שבידי החברה לחברה אחרת, וההליכים הדרושים לשם כך טרם הסתיימו, רשאי הממונה להאריך את התקופה האמורה בסעיף קטן (א) לתקופות נוספות ובלבד שלא יעלו בסך הכל על תשעים ימים.

(ג) נתמנה מנהל מיוחד לחברה, לא ייתן בית המשפט, כל עוד מינוי המנהל המיוחד בתוקפו, צו לפירוק או לכינוס נכסים של החברה.

(ד) נציג היועץ המשפטי לממשלה יוזמן לכל הליך שנפתח בבית המשפט בענין מינוי מפרק או כונס נכסים לחברה.

(ה) המנהל המיוחד, הממונה, החברה וכל הפועל מטעמה, לא יישאו בכל אחריות בשל מתן הוראה לפי סעיפים קטנים (א) ו-(ב) או בשל אי מילוי התחייבות בהתאם להוראה שניתנה כאמור, ובלבד שפעלו בתום לב.

אחריות ושיפוי

123. (א) מנהל מיוחד וחברי ועדת הנהלה -

(1) חבים כלפי החברה חובת זהירות וחובת אמונים כאמור בסעיפים 252 ו-254 לחוק החברות, כאילו היו נושאי משרה בחברה, בשינויים המחויבים;
(2) יפעלו ברמת מיומנות שבה היה פועל אדם סביר הממלא תפקידים אלה באותן הנסיבות.

(ב) המדינה תשפה מנהל מיוחד וחבר ועדת הנהלה על תשלום שנתחייבו בו לצד שלישי, לרבות הוצאות משפט סכורות, בשל ביצוע תפקידיהם לפי סימן זה, ובלבד -

(1) שהחייב הוא על פי פסק דין או פסק בורר שהמדינה הסכימה למינויו, ולמדינה ניתנה אפשרות להצטרף להליך או לנהל את ההגנה בו מטעם הנתבעים;

(2) שהתובע שיפוי פעל בתום לב.

פרק ט': עונשין ועיצומים כספיים

סימן א': עונשין

עבירות ועונשין 124. (א) חברה, או מי מטעמה, העוסקים בפעילות חיונית או בפעילות נוספת בלא רישיון שניתן לחברה בהתאם להוראות סעיף 14, דינם - מאסר שנה או קנס כאמור בסעיף 61(א4) לחוק העונשין.

(ב) העושה אחד מאלה, דינו - מאסר שנה או קנס כאמור בסעיף 61(א3) לחוק העונשין -

(1) מוסר דיווח או הודעה לפי הוראה שנקבעה לפי סעיף 51(א2) או (3) שהם כוזבים;

(2) אינו עורך דוח שנתי או דוחות ביניים, אינו מגישם או אינו מפרסמם בהתאם להוראות סעיף 54 או כללים שנקבעו לפי סעיף 55;

(3) אינו ממלא אחר דרישה לפי סעיפים 56 או 120;

(4) גובה תשלומים שלא בהתאם לתעריפים לתשלום שירות שקבעה לו מועצת הרשות בניגוד להוראות סעיף 102(ז);

(5) מפר צו לתיקון פגמים, שניתן לפי סעיף 116.

(ג) מי שאינו ממלא אחר דרישה לפי סעיף 51(ג), דינו - קנס כאמור בסעיף 61(א4) לחוק העונשין.

(ד) היתה עבירה לפי סעיף זה עבירה נמשכת, רשאי בית המשפט להטיל קנס נוסף לכל יום שבו נמשכת העבירה, כלהלן:

(1) לענין עבירה לפי סעיף קטן (א) - פי שניים מן הקנס הקבוע בסעיף 61(ג) לחוק העונשין;

(2) לענין עבירה לפי סעיף קטן (ב) - הקנס הקבוע בסעיף 61(ג) לחוק העונשין;

(3) לענין עבירה לפי סעיף קטן (ג) - פי שלושה מהקנס הקבוע בסעיף 61(ג) לחוק העונשין.

(ה) נעברה עבירה לפי סעיף זה על ידי תאגיד, דינו - כפל הקנס שנקבע לעבירה.

אחריות
נושא משרה

125. (א) נושא משרה בחברה חייב לפקח ולעשות כל שניתן כדי למנוע ביצוע עבירה מהעבירות המנויות בסעיף 124 בידי החברה או מי מטעמה; המפר הוראה זו, דינו - קנס כאמור בסעיף 61(א3) לחוק העונשין; לענין סעיף זה, "נושא משרה" - דירקטור, המנהל הכללי וכל ממלא תפקיד כאמור גם אם תואר משרתו שונה, או בעל תפקיד אחר בחברה האחראי מטעמה על התחום שבו נעברה העבירה;

(ב) נעברה עבירה לפי סעיף 124 בידי חברה או מי מטעמה, חוקה היא כי נושא המשרה בחברה הפר את חובתו לפי סעיף קטן (א), אלא אם כן הוכיח כי עשה כל שניתן כדי למלא את חובתו.

השחתת מיתקן
מים או ביוב

126. (א) המשחית כל מיתקן או חלק של מערכת ביוב, למעט מיתקן לשימוש פרטי, הגורם לו נזק או המסלק אותו ממקומו, דינו - מאסר חמש שנים.

(ב) הגורם ברשלנות נזק לכל מיתקן או חלק של מערכת מים או מערכת ביוב, למעט מיתקן לשימוש פרטי, דינו - מאסר שנה או קנס פי שניים מהקנס האמור בסעיף 61(א3) לחוק העונשין.

הפרעה לבעל
רישיון

127. (א) העושה שלא כדין אחת מאלה, דינו - מאסר שלוש שנים -

(1) מפריע, מונע או מעכב מתן שירותי מים או שירותי ביוב;

(2) מפריע לחברה או למי מטעמה, בהקמתה, בהפעלתה, בקיומה, בשינויה, בבדיקתה או בתיקונה של מערכת מים או מערכת ביוב, או חלק ממנה;

(3) מתחבר למערכת מים או למערכת ביוב של חברה בלא הסכמתה, או מאפשר לאדם אחר להתחבר למערכות אלה שלא בהסכמת חברה.

סמכויות לדרוש
ידיעות ומסמכים

128. (א) התעורר חשד לעבירה על הוראה מהוראות חוק זה, רשאי הממונה, עובד משרד הפנים או עובד הרשות שהממונה הסמיך לכך בכתב, לדרוש מחברה כל מסמך הנוגע לענין, לרבות דינים וחשבונות, פנקסים ותעודות או מסמכים אחרים ופלט המופק על ידי מחשב (להלן - מסמכים).

(ב) המסמכים יוחזרו למי שממנו נלקחו, לא יאוחר מתום שלושה חודשים מיום שנלקחו, אלא אם כן הם דרושים לשם ניהול הליך פלילי; שופט של בית משפט שלום רשאי לבקשת הממונה ולאחר שניתנה למי שממנו נלקחו המסמכים הזרמנות נאותה להשמיע את טענותיו, להאריך תקופה זו בתנאים שיקבע.

(ג) הממונה ימסור למי שממנו נלקחו העתק צילומי מהמסמכים שנלקחו בתוך שבעה ימים מהיום שבו נלקחו, אם ביקש זאת.

129. נעשה מעשה בדרך ובנסיבות שיש בהן משום עבירה לכאורה לפי סימן זה, בין שהוגש על העבירה כתב אישום לבית המשפט ובין שטרם הוגש, רשאי בית המשפט לצוות על הנאשם או על מי שנראה לבית המשפט אחראי לביצוע העבירה, ועל שלוחיו או קבלניו, להפסיק את המעשה המהווה עבירה או לעשות מעשה שימנע את המשך קיומה של העבירה, ותוקפו של הצו יהיה עד שבית המשפט יבטל או ישנה אותו.

סימן ב': עיצום כספי

130. (א) היה לממונה יסוד סביר להניח כי אדם עשה אחד מאלה, רשאי הוא להטיל עליו עיצום כספי בשיעור הקנס הקבוע בסעיף 61(א)2 לחוק העונשין –

(1) הפר הוראות סעיף 25(א) או (ב);

(2) הפר הוראות לפי סעיף 26(א) או (ב);

(3) פעל כאמור בסעיף 29(א), בלא אישור לפי הוראות סעיף 29(ב) או בניגוד לתנאיו;

(4) הפר הוראות לפי סעיף 54 או כללים שנקבעו לפי סעיף 55 או 57;

(5) הפר הוראות סעיף 69;

(6) הפר כללים שנקבעו לפי סעיף 104.

(ב) היה לממונה יסוד סביר להניח כי אדם עשה אחד מאלה, רשאי הוא להטיל עליו עיצום כספי בשיעור פי שניים מן הקנס הקבוע בסעיף 61(א)3 לחוק העונשין –

(1) הפר הוראות סעיף 28;

(2) הפר הוראות סעיפים 74, 75, 76, 78 או 79;

(3) הפר הוראות סעיפים 31 או 33 בשל אי מילוי הוראות שנקבעו לפי סעיף 99 לענין אמות מידה לשירות, או הפר כללים שנקבעו לפי סעיף 113 לענין החומרים והאזורים של מערכות המים והביוב;

(4) לא מילא אחר דרישה או צו שניתנו לפי סעיפים 56, 105, 112, 116 או 120;

(5) גבה תשלומים בניגוד לכללים שנקבעו לפי סעיף 101 או בניגוד לקביעה לפי סעיף 102(א).

הפרה נמשכת
והפרה חוזרת

131. (א) בהפרה נמשכת ייתוסף על העיצום הכספי הקבוע לאותה הפרה עיצום כספי בשיעור החלק החמישים הקבוע לאותה הפרה לכל יום שבו נמשכה ההפרה.

(ב) בהפרה חוזרת ייתוסף על העיצום הכספי שניתן היה להטיל בשלה אילו היתה הפרה ראשונה, סכום השווה למחצית העיצום הכספי כאמור; לענין זה, "הפרה חוזרת" – הפרת הוראה שנקבע לגביה עיצום כספי, בתוך שנתיים מיום שהוטל עיצום כספי על ההפרה המקורית.

שיעורים
מעודכנים

132. עיצום כספי יהיה לפי סכומו המעודכן ביום הדרישה לתשלומו, ואם הוגש ערעור ובית המשפט הדין בערעור הורה על עיכוב תשלומו – לפי סכומו המעודכן ביום ההחלטה בערעור.

דרישת העיצום
הכספי ותשלומו

133. (א) עיצום כספי על הפרה לפי סעיף 130 ישולם לפי דרישת הממונה, בתוך שלושים ימים מיום קבלתה; הדרישה תוצא לאחר שהממונה הודיע למי שאליו נועדה על הכוונה להוציאה, וניתנה לו הזדמנות נאותה להשמיע את טענותיו.

(ב). הממונה רשאי להורות למי ששילם עיצום כספי לפרסם את דבר התשלום בעיתון, בנוסח שיוורה; הורה כן הממונה, יפורסם הדבר בנוסח האמור, בתוך שלושה ימים מיום מתן ההוראה; לא פורסם הדבר כאמור, רשאי הממונה לפרסם את דבר התשלום בעיתון, ולגבות את הוצאות הפרסום ממי שהיה חייב לעשותו; התקבל ערעור על הרישה, יפרסם הממונה את דבר קבלת הערעור.

134. (א) על דרישה כאמור בסעיף 133 ניתן לערער לבית משפט השלום, בתוך 30 ימים מקבלת הרישה. ערעור

(ב) הגשת ערעור לא תעכב את ביצוע ההחלטה שעליה מערערים, זולת אם הסכים לכך הממונה או אם הורה בית המשפט על עיכוב ביצוע ההחלטה.

(ג) התקבל ערעור, יוחזר העיצום הכספי בתוספת הפרשי הצמדה וריבית לפי חוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961²⁸ (להלן - הפרשי הצמדה וריבית), מיום תשלומו ועד יום החזרתו.

(ד) על החלטת בית המשפט בערעור ניתן לערער ברשות.

135. לא שולם עיצום כספי במועד, ייתוספו עליו לתקופת הפיגור הפרשי הצמדה וריבית. הפרשי הצמדה וריבית

136. עיצום כספי ייגבה לאוצר המדינה ועל גבייתו תחול פקודת המסים (גביה). גביה

137. (א) תשלום עיצום כספי לא יגרע מאחריותו הפלילית של אדם בשל ההפרה. שמירת אחריות פלילית

(ב) הוגש נגד אדם כתב אישום על עבירה לפי חוק זה, לא יחויב בשלה בתשלום עיצום כספי, ואם שילם - יוחזר לו העיצום הכספי בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום תשלומו עד יום החזרתו.

פרק י': תחולת חוקים והוראות שונות

138. הוראות פקודת העיריות²⁹, ובכלל זה הוראות סעיפים 170א(ב) ו-249א, לא יחולו על חברה. אי תחולת פקודת העיריות

139. (א) החל ביום תחילת פעילות החברה תהיה כל אחת מן הרשויות המקומיות שכתחום החברה (להלן - הרשות המקומית) משוחררת מחובותיה לאספקת שירותי מים ושירותי ביוב וכן מחובותיה לביצוע פעילות נוספת שהיא העבירה לחברה, ויינטלו ממנה סמכויותיה על פי כל דין בכל הנוגע לאספקתם ולהטלה ולגביה של תשלומי חובה בקשר אליהם; ואולם אין בכך כדי לגרוע מחובות הרשות המקומית כבעלת מניות בחברה.

(ב) בלי לגרוע מכלליות האמור בסעיף קטן (א), הרשות המקומית לא תפעל, לענין אספקת שירותי מים ושירותי ביוב ולענין שהיא העבירה לחברה, כאמור בהוראות החוקים האלה ובתקנות ובחוקי העזר שהותקנו מכוחם, לפי הענין;

(1) סעיפים 235(2), 237 ו-238 לפקודת העיריות;

(2) סעיף 147 לצו המועצות המקומיות (א), התשי"א-1950³⁰, ולצו המועצות המקומיות (ב), התשי"ג-1953³¹, וסעיף 63(א) לצו המועצות המקומיות (מועצות אזוריות), התשי"ח-1958³²;

²⁸ ס"ח התשכ"א, עמ' 192.

²⁹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 8, עמ' 197.

³⁰ ק"ת התשי"א, עמ' 178.

³¹ ק"ת התשי"ג, עמ' 1174.

³² ק"ת התשי"ח, עמ' 1259.

הסמכת עובד
החברה כנותן
אישור לעסק

140. השר לאיכות הסביבה רשאי להסמיך עובד של חברה להיות נותן אישור לענין חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968³⁴, בכל הנוגע למתן אישור מוקדם לפי סעיף 6 לחוק האמור ולקביעת תנאים מוקדמים, תנאים ברישיון ותנאים נוספים ברישיון, כמשמעותם בסעיף 7 לחוק האמור, שענינם איכות שפכי התעשייה שיוזרמו מעסק למערכת הביוב; הוסמך עובד כאמור - יחולו עליו במילוי תפקידו הוראות חוק העונשין החלות על עובד ציבור וכן החוקים האמורים בסעיף 86(3) עד (6).

תיקון חוק
המים - מס' 14

141. בחוק המים, בסעיף 20 יזב -

(א) בסעיף קטן (א), במקום "או לאיגוד ערים" יבוא "לאיגוד ערים או לחברה כמשמעותה בחוק תאגידי מים וביוב, התשס"א-2001";

(ב) בסעיף קטן (ג), אחרי "לאיגוד ערים" יבוא "לחברה כמשמעותה בחוק תאגידי מים וביוב, התשס"א-2001".

תיקון חוק
מדידת מים -
מס' 2

142. בחוק מדידת מים, התשט"ו-1955³⁵, בסעיף 13, בסיפה, במקום "על רשויות מקומיות" יבוא "רק על רשויות מקומיות או חברות כמשמעותן בחוק תאגידי מים וביוב, התשס"א-2001".

תיקון חוק
החברות
הממשלתיות -
מס' 12

143. בחוק החברות הממשלתיות -

(1) בסעיף 60א(ב), אחרי פסקה (א4) יבוא:

"(ב4) לענין כשירות לכהונה לרשות לשירותים ציבוריים - מים וביוב, לפי חוק תאגידי מים וביוב, התשס"א-2001, במקום הוראות סעיף 16 יחולו הוראות סעיפים 82(ב3) ו-93 לחוק האמור";

(2) בתוספת, בסופה יבוא:

"15. הרשות לשירותים ציבוריים - מים וביוב, לפי חוק תאגידי מים וביוב, התשס"א-2001".

תיקון חוק
התכנון והבניה -
מס' 55

144. בחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965³⁶, בסעיף 157 א -

(1) בסעיף קטן (א), בהגדרה "ספק", בסופה יבוא "או חברה כמשמעותה בחוק תאגידי מים וביוב, התשס"א-2001 (להלן - חוק תאגידי מים וביוב), לפי הענין";

(2) בסעיף קטן (ה), בסופו יבוא:

"(3) על אף האמור בפסקה (1), הרשות המאשרת לא תיתן אישור לפי סעיפים קטנים (ב2), (ג) ו-(ד2) לבנין חדש שנבנה בתחומה של חברה כמשמעותה בחוק תאגידי מים וביוב, אלא לאחר שהחברה האמורה אישרה כי הבנין מחובר למערכת המים ולמערכת הביוב, או כי קיים פתרון אחר לשפכים, בהתאם לשימוש בבנין ולמטרותיו, ועל פי כל דין".

דין המדינה

145. דין המדינה לענין חוק זה כדין כל בעל מקרקעין או צרכן אחר.

³³ ע"ר 1936, תוס' 1 עמ' 1; ס"ח התשנ"ב, עמ' 102.

³⁴ ס"ח התשכ"ח, עמ' 204.

³⁵ ס"ח התשט"ו, עמ' 82.

³⁶ ס"ח התשכ"ה, עמ' 307.

146. (א) שר הפנים, בהתייעצות עם שר האוצר, יקבע את המקרים והתנאים שבהם רשאית חברה להפסיק או לצמצם מתן שירותי מים וביוב לצרכן או למקרקעין, לרבות בשל אי תשלום תשלומים שדרשה ממנו.

(ב) שר הפנים, בהתייעצות עם השר לאיכות הסביבה, יקבע את המקרים והתנאים שבהם רשאית חברה להפסיק או לצמצם מתן שירותי מים וביוב בשל אי קיום הוראה או דרישה לפי סעיף 51.

(ג) תקנות לפי סעיף זה יותקנו באישור ועדת הכלכלה של הכנסת.

147. (א) הודעה או הוראה שיש להמציא לאדם לפי סעיפים 36, 43, 48 ו-51, המצאתם תהיה באחת מאלה:

המצאת מסמכים

(1) במסירה לידו; ובאין למצאו במקום מגוריו או במקום עסקו - לידי בן משפחתו הגר עמו ונראה שמלאו לו שמונה עשרה שנים, ובתאגיד ובחבר בני אדם - במסירה במשרדו הרשום או לידי אדם המורשה כדון לייצגו;

(2) במשלוח מכתב רשום למענו של האדם, התאגיד או חבר בני האדם, עם אישור מסירה, ויראו את תאריך המסירה שבאישור המסירה כתאריך ההמצאה.

(ב) נוכח הממונה שאי אפשר להמציא את המסמך כאמור בסעיף קטן (א), רשאי הוא להתיר המצאתו באחת או יותר מדרכים אלה:

(1) בהדבקת עותק שלו במקום הנראה לעין במקרקעין נושא המסמך;

(2) בפרסום מודעה ברשומות או בעיתון יומי שאישר;

(3) בכל דרך אחרת שתיראה לו.

148. (א) השרים רשאים לקבוע, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, כי תאוחד הרשות לשירותים ציבוריים - מים וביוב שהוקמה לפי חוק זה עם הרשות לשירותים ציבוריים - חשמל, שהוקמה לפי חוק משק החשמל, התשנ"ו-1996³⁷ (להלן - חוק משק החשמל).

איחוד רשויות
לשירותים
ציבוריים

(ב) בתקנות לפי סעיף זה ייקבעו המועד לביצוע האיחוד וכן הוראות הנדרשות לביצועו וכן להתאמתו למבנה ולסמכויות הרשות המאוחדת, ובכלל זה התאמת פרק ד' לחוק משק החשמל וסימנים א' עד ה' בפרק ו'.

149. (א) בסעיף זה ובסעיף 150, "חברה" - כמשמעותה בחוק החברות.

החלת החוק
על חברה קיימת

(ב) רשות מקומית שהקימה לפני תחילתו של חוק זה חברה להפעלת משק המים והביוב בתחומי הרשות המקומית, והעניקה לה בעלות, חכירה או זכות שימוש בנכסי מערכת המים ומערכת הביוב שלה, כולם או מרביתם, רשאית להחליט, בדרך האמורה בסעיף 3(ב), כי חוק זה יחול על אותה חברה.

(ג) החלטה לפי סעיף קטן (ב) טעונה אישור כאמור בסעיף 5(א), והוראות סעיף 5(ב) יחולו, בשינויים המחויבים; בקשה לאישור תוגש בידי הרשות המקומית לממונה, בצירוף כל אלה:

(1) מסמכי ההתאגדות של החברה;

(2) כל ההסכמים שבין הרשות המקומית לבין החברה;

(3) דוחות כספיים מבוקרים לשנה שהסתיימה לפני הגשת הבקשה;

³⁷ ס"ח התשנ"ז, עמ' 208.

(4) כל מסמך ומידע נוסף שיררוש הממונה, הקשור למשק המים והביוט שבתחום הרשות המקומית ולפעולותיה, נכסיה והתחייבויותיה של החברה.

(ד) שר הפנים ושר האוצר רשאים, בהתייעצות עם הממונה, להתנות את אישורם בשינוי המסמכים וההסכמים האמורים בסעיף קטן (ג) ו-(2) ובכל תנאי אחר שייראה להם ררוש להשגת מטרתו של חוק זה.

(ה) אישרו שר הפנים ושר האוצר את החלטות הרשות המקומית ומולאו התנאים שקבעו לפי סעיף קטן (ד), וניתן לחברה רישיון לפי סעיף 15, יחולו הוראות חוק זה החל ביום מתן הרישיון, והוא יחשב כיום תחילת פעילות החברה, ואולם השרים רשאים לקבוע כי התקופה הראשונה לענין החברה תהיה פחות משלוש שנים מאותו יום, דרך כלל או לענין הוראה מהוראות חוק זה, וכן רשאים הם לקבוע הוראות מעבר בענין הדירקטורים והמנהל הכללי של החברה המכהנים ביום מתן הרישיון.

150. אין בהוראות חוק זה כדי לפגוע בזכויותיהן של אגודות שיתופיות, ובכפוף להוראות סעיף 149 – של חברות, שהוקמו להפעלת משק מים או משק ביוט ברשויות מקומיות, לפני תחילתו של חוק זה.

151. חוק זה לא יחול על רשות מקומית שהיא מועצה אזורית, ואולם השרים רשאים, בצו, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, להחיל חוק זה על מועצות אזוריות ולקבוע תנאים והתאמות לכך.

הגבלת התחולה על מועצות אזוריות

הוראות מעבר לענין תעריפים והפסקת שירות

152. (א) כל עוד לא נקבעו לחברה תעריפים לפי חוק זה, ימשיכו לחול בתחומה התעריפים שנקבעו לפי כל דין ושהיו בתוקף ערב יום תחילת פעילות החברה, והיא תהיה זכאית לגבות מן הצרכנים תשלומים לפי התעריפים האמורים; מועצת הרשות רשאית, כל עוד לא קבעה לחברה תעריפים לפי חוק זה, לקבוע עדכונים לתעריפים אלה, לפי שיעור השינוי של הסל הקובע כהגדרתו בסעיף 112א לחוק המים, או לפי מדד אחר שייראה לה הולם.

(ב) כל עוד לא נקבעו תקנות לפי סעיף 146, יחולו, לענין הפסקה או צמצום שירותים בידי חברה, ההסדרים שנקבעו לפי כל דין ושהיו בתוקף בתחומה ערב יום תחילת פעילותה.

הוראות מעבר לענין מינויים

153. המינויים וההסמכה הראשונים לפי חוק זה ייעשו במועדים כמפורט להלן:

(1) מינוי חברי מועצת הרשות כאמור בסעיף 82(ב) ו-(3) – בתוך 60 ימים מן היום שבו אושרה לראשונה הקמת חברה לפי סעיף 5 או אושרה לראשונה החלת החוק על חברה לפי סעיף 149(ג), לפי המוקדם;

(2) מינוי מנהל הרשות כאמור בסעיף 92 – בכל עת החל ביום פרסומו של חוק זה ועד ליום מינוי שאר חברי המועצה כאמור בפסקה (1);

(3) הסמכת הממונה כאמור בסעיף 110 – בתוך 60 ימים מיום פרסומו של חוק זה.

תקנות בדבר הסדרי מיסוי מיוחדים לחברות

154. שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לקבוע הסדרי מיסוי מיוחדים לחברות, לרבות שיעורי המס שיחולו עליהן; תקנות לפי סעיף זה יחולו על אף הוראות כל דין.

ביצוע ותקנות

155. שר הפנים ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי, בהתייעצות עם שר התשתיות הלאומיות ושר האוצר, להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו.

156. תקנות ראשונות לפי סעיף 146 יובאו לאישור ועדת הכלכלה של הכנסת בתוך שישה חודשים מיום תחילתו של חוק זה.

חובת התקנת תקנות

157. חוק זה יפורסם ברשומות בתוך 30 ימים מיום קבלתו בכנסת.

פרסום

א ל י ה ו י ש י
שר הפנים

א ר י א ל ש ר ו ן
ראש הממשלה

א ב ר ה מ ב ו ר ג
יושב ראש הכנסת

מ ש ה ק צ ב
נשיא המדינה